

Samenwerkings
Verband
Zaanstreek

ONDERSTEUNINGSPLAN 2022 – 2024

Instemming OPR: 16 maart 2022
Overeenstemming gemeenten (oogO): 17 maart 2022
Goedkeuring toezichhoudende ALV: 11 april 2022

Inhoud

Voorwoord.....	3
Hoofdstuk 1 Visie en doelstellingen	5
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Uitgangspunten.....	5
1.3 Visie	5
1.4 Doelstellingen	6
1.5 Activiteiten	8
1.6 Landelijke ontwikkelingen.....	8
Hoofdstuk 2 Inrichting van het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek	9
2.1 Aangesloten besturen en rechtsvorm	9
2.2 Medezeggenschap	11
2.3 Dagelijkse leiding Samenwerkingsverband.....	11
2.4 Verdere inrichting van het Samenwerkingsverband.....	12
2.5 Communicatie.....	13
Hoofdstuk 3 Basisondersteuning	15
3.1 Inleiding.....	15
3.2 Schoolondersteuningsprofielen in de regio, een nadere omschrijving.	15
3.3 Inzet bovenmatige reserves in basisondersteuning	16
3.4 Scholing en professionalisering van medewerkers.....	17
3.5 Samenvatting van de opbrengsten	18
Hoofdstuk 4 Extra ondersteuning	19
4.1 Inleiding.....	19
4.2 Huidig ondersteuningsaanbod	19
4.3 Heroriëntatie op het dekkend netwerk	22
4.4 Aansluiting primair- en voortgezet onderwijs (po-vo).....	24
4.5 Commissie voor toewijzing en advies (CTA)	25
4.6 Samenvatting van de opbrengsten	26
Hoofdstuk 5 Het ondersteuningsbudget.....	27
5.1 Inleiding.....	27
5.2 LWOO en PRO.....	27
5.3 Beschikbare middelen voor het voortgezet speciaal onderwijs	28
5.4 Middelen extra ondersteuning regulier onderwijs en tussenvoorzieningen	28
5.5 Verdeling middelen.....	29
5.6 Toelichting programma's	29
5.7 Bestedingsplan bovenmatige reserves.....	31
5.8 Meerjarenbegroting	31

Hoofdstuk 6	Betrokkenheid van ouders/verzorgers	32
6.1	Samenwerking school en ouders	32
6.2	Zorgplicht.....	32
6.3	Aanmelding en toelating van leerlingen	33
6.4	Ontwikkelingsperspectief	33
6.5	Betrokkenheid ouders bij leerlingbespreking	33
6.6	Als ouders en school niet op één lijn zitten	34
Hoofdstuk 7	Samenwerking met de gemeenten	35
7.1	Inleiding.....	35
7.2	Aansluiting Jeugdhulp - Passend Onderwijs.....	35
7.3	Samenwerking met leerplicht.....	36
7.4	Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	38
7.5	Leerlingenvervoer	39
7.6	Op overeenstemming gericht overleg (oogo)	40
Hoofdstuk 8	Kwaliteitszorg	41
Bijlagen.....		43
Bijlage 1	Resultaten ondersteuningsplan 2018-2022	43
Bijlage 2	Basisondersteuningsprofiel begeleidingsschool	49
Bijlage 3	Basisondersteuningsprofiel dialoogschool.....	56
Bijlage 4	Werkwijze van de CTA.....	63
Bijlage 5	Landelijke criteria PrO	69
Bijlage 6	Meerjarenbegroting.....	70
Bijlage 7	Geschillencommissies.....	71
Bijlage 8	Gemeenschappelijke uitgangspunten aansluiting onderwijs - gemeenten ..	72
Addendum:		
Vangnetbepaling.....		73

Voorwoord

In dit regionale ondersteuningsplan voor de Zaanstreek geeft het samenwerkingsverband VO Zaanstreek aan hoe de schoolbesturen binnen de regio passend onderwijs voor elke jongere in het voortgezet onderwijs willen realiseren.

Het samenwerkingsverband bevindt zich momenteel in een overgangsfase. Het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc) dat tot op heden in een aparte stichting, de Stichting Saenstroom, is ondergebracht, zal binnen enkele jaren onderdeel worden van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband wordt daarmee een grotere organisatie, met een relatief grote toename in personeel. Deze verandering is mede aanleiding geweest om de rechtsvorm van het samenwerkingsverband tegen het licht te houden. Inmiddels is besloten het samenwerkingsverband van een coöperatieve vereniging om te vormen tot een stichting met een Raad van Toezicht van externen en een deelnemersraad van schoolbesturen. Gezien deze ingrijpende veranderingen in de organisatie, is daarom besloten het ondersteuningsplan voor twee jaar vast te stellen (2022-2024) en daarna het plan te actualiseren. Dit geeft de nieuwe directeur-bestuurder, die in het voorjaar van 2022 zal aantreden, gelegenheid de eigen visie mee te nemen in de plannen en de organisatie goed neer te zetten.

De afgelopen twee jaar is de uitvoering van het onderwijs sterk beïnvloed geweest door de maatregelen die in het kader van de coronapandemie genomen moesten worden. Op het moment van dit schrijven zitten we nog midden in deze situatie met zeer hoge besmettingsaantallen van leerlingen en medewerkers en onzekerheden voor de nabije toekomst. Er wordt in algemene zin vanuit gegaan dat de maatregelen geleid hebben tot vergroting van de kansengelijkheid, achterstanden voor alle leerlingen en een negatieve invloed op het welbevinden van een belangrijk deel van de jongeren. Naast de pandemie speelt een tekort aan personeel in de gehele onderwijssector, dat naar verwachting niet op korte termijn wordt opgelost. Het betekent dat scholen voor grote uitdagingen staan de komende jaren. Het samenwerkingsverband kan en wil hierbij een belangrijke ondersteunende rol spelen. In dit ondersteuningsplan zijn dan ook onderdelen opgenomen die speciaal daarop gericht zijn.

Zowel landelijk als regionaal is men zich steeds meer bewust van de noodzaak om naar meer inclusiviteit toe te werken. Inclusiviteit zal niet van de ene op de andere dag gerealiseerd worden, maar de koers is duidelijk: meer leerlingen in regulier onderwijs, meer mogelijkheden voor het behalen van een diploma en meer leerlingen in de regio houden. De eerste stappen willen we in de komende twee jaar realiseren en zijn terug te vinden in dit ondersteuningsplan.

De vervolgstappen zullen de komende twee jaar nadrukkelijk op de bestuurlijke agenda staan: intensieve samenwerking tussen vo en vso en hoe zorgen we daarbij voor een gezonde bedrijfsvoering.

Het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband heeft op veel terreinen een duidelijke verbinding met de activiteiten van de gemeenten die bij het samenwerkingsverband horen. De betrokken gemeenten zijn Zaanstad, Oostzaan en Wormerland. Alle in dit ondersteuningsplan genoemde activiteiten hebben betrekking op de leerlingen uit deze drie gemeenten.

Ook voor de genoemde ambities is samenwerking met de gemeenten van groot belang. Een substantieel deel van de jongeren die op school extra ondersteuning nodig hebben, maken gebruik van voorzieningen uit het sociale domein. De ondersteuning in het onderwijs kan daar in veel gevallen niet los van worden gezien. De samenwerking is goed en het wederzijds vertrouwen groot waardoor het samen bouwen aan de toekomst van onze jongeren zeker goede kansen heeft.

In de regio Zaanstreek nemen een kleine 9.500 leerlingen deel aan het voortgezet onderwijs. Daarmee is het een relatief klein samenwerkingsverband met een beperkt budget.

In het ondersteuningsplan worden eerst de visie, uitgangspunten en doelen weergegeven. Vervolgens wordt een beeld gegeven van de nieuwe organisatie. Verder wordt beschreven welke activiteiten, voorzieningen en ontwikkelingen voor de komende twee jaar zijn afgesproken.

Een belangrijk aspect van goed en passend onderwijs is de wijze waarop ouders¹ betrokken worden bij de ondersteuning aan hun kind. In dit ondersteuningsplan worden hiervoor de belangrijkste richtlijnen gegeven. Tenslotte wordt beschreven op welke terreinen relaties met de gemeenten belangrijk zijn en welke gezamenlijke ambities er zijn.

We staan voor een interessante en uitdagende periode en willen hard werken om jongeren zo kansrijk mogelijk voor te bereiden op hun toekomst.

Esther de Boer,
Directeur-bestuurder SVZ

Februari 2022

¹ Daar waar ouders staat, wordt bedoeld ouders/verzorgers

Hoofdstuk 1 Visie en doelstellingen

1.1 Inleiding

Het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek (SVZ) staat voor een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, zodat alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken, ook die leerlingen, die extra ondersteuning behoeven. Passend onderwijs betekent voor ons dat iedere leerling het onderwijs en de ondersteuning krijgt die past bij zijn/haar ontwikkelingsniveau en mogelijkheden. Om elk kind een passende onderwijsplek te bieden en om elk kind een ononderbroken ontwikkelingsproces door te laten maken, werken de besturen en scholen nauw samen. Het samenwerkingsverband speelt hierin een verbindende rol. Verbinding tussen scholen onderling maar ook verbinding tussen scholen en de kernpartners uit de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland. Waar nodig worden jongeren en hun ouders ondersteund om ervoor te zorgen dat leerlingen worden opgeleid naar een volwaardige plaats in de samenleving.

1.2 Uitgangspunten

Om leerlingen die extra ondersteuning behoeven een ononderbroken ontwikkelingsproces te kunnen bieden, zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. Passend onderwijs sluit aan bij de ontwikkeling van de leerling, de mogelijkheden van de school en de wensen van de ouders.
2. Alle Zaanse leerlingen zitten waar mogelijk op een Zaanse school.
3. Elke leerling volgt onderwijs in overeenstemming met zijn/haar mogelijkheden.
4. Docenten zijn de 'dragers' van passend onderwijs: de expertise moet zo dicht mogelijk bij het primaire proces worden gebracht.
5. Schoolbesturen en SVZ hebben een eigen, maar ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor passend onderwijs binnen de regio.
6. SVZ en de gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan werken samen om de ontwikkeling van jeugdigen optimaal te faciliteren en te ondersteunen.

1.3 Visie

Alle kinderen en jongeren hebben recht op goed en passend onderwijs. Voor een aantal leerlingen betekent dit dat zij ondersteuning nodig hebben. De schoolbesturen werken samen om voor alle leerlingen een optimale onderwijssetting in de regio mogelijk te maken vanuit de volgende kernwaarden: samenwerken, flexibiliteit, betrokkenheid en optimisme.

- Samenwerking is de belangrijkste component voor het realiseren van goed en ononderbroken onderwijs. Jongeren hebben een integrale aanpak nodig. Het samenwerkingsverband zet zich in voor een intensieve en efficiënte samenwerking.
- Als we streven naar een optimalisering van het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor jongeren, waarbij hun ontwikkelingsmogelijkheden centraal staan, vraagt dit van de scholen flexibiliteit om binnen de wettelijke kaders tot maatwerk te komen.

- Als we constateren dat extra ondersteuning nodig is, dan is betrokkenheid van ouders, docenten en eventuele hulpverleners essentieel. Zij moeten de jongere het vertrouwen geven dat er altijd mogelijkheden en oplossingen zijn.
- Tot slot vraagt het van alle partijen een optimistische blik, niet het probleem is leidend, maar de mogelijkheden. Het bieden van perspectief en het zien van perspectief door leerlingen zelf, geeft vertrouwen en energie om gemotiveerd aan het werk te gaan.

In 2020 is het koersplan “Heroriëntatie op het dekkende netwerk” vastgesteld. In dit plan is opgenomen dat leerlingen bij voorkeur in de eigen regio naar school kunnen, we beperken grensverkeer. Leerlingen met ondersteuningsvragen die nu nog alleen in het vso buiten de regio kunnen worden beantwoord, gaan we geleidelijk plaatsen binnen het eigen samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband gaat met de scholen op onderzoek naar een meer op gelijke perspectieven gerichte aanpak.

Binnen het bestuurlijk overleg vo wordt gesproken over intensivering van de samenwerking tussen regulier en voortgezet speciaal onderwijs en het ontwikkelen van leerroutes om op alle niveau’s het behalen van een diploma voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften mogelijk te maken. Het samenwerkingsverband is hier nauw bij betrokken. In de komende twee jaar worden over deze ontwikkeling duidelijke afspraken gemaakt.

Centrale principes bij deze aanpak zijn:

1. Zoveel mogelijk leerlingen bezoeken een school voor regulier voortgezet onderwijs.
2. Zoveel mogelijk ‘thuisnabij’ passend onderwijs voor alle leerlingen in de regio.
3. Zoveel mogelijk zicht op een diploma.

Het belang van de leerling staat voorop. We staan er gezamenlijk voor in dat de leerling het meest gebaat is bij regulier onderwijs, eventueel met extra begeleiding. Is toch onderwijs op een gespecialiseerde school nodig, dan bieden we die mogelijkheid, voor die leerlingen voor wie dat nodig is, blijven er (tijdelijke) plaatsen in een specialistische setting. Daarnaast kunnen het voortgezet speciaal onderwijs en het opdc samen een specialistisch netwerk worden, dat zijn expertise binnen de reguliere scholen inzet. Er zijn aanpassingen nodig om dit te kunnen bewerkstelligen. Het samenwerkingsverband werkt toe naar een situatie waarbij in de scholen niet langer voor alle leerlingen het beginsel van gelijkheid en gelijktijdigheid wordt toegepast. Dat betekent dat we meer over ondersteuningsbehoeften van de leerlingen en over het aanbod aan extra ondersteuning in de scholen gaan spreken. Hierbij beogen we vooral dat de didactische en pedagogische aanpak beter aansluiten bij de ontwikkeling van de leerlingen.

Het realiseren van onderwijs dat meer een op gelijke perspectieven toegesneden aanpak biedt, is een proces dat tijd in beslag neemt. Een gefaseerde opbouw maakt daar deel van uit.

1.4 Doelstellingen

De evaluatie passend onderwijs en veranderingen in de leerling- en geldstromen van het samenwerkingsverband hebben geleid tot een heroriëntatie op de inrichting van het dekkend netwerk. Een combinatie van factoren vraagt om een gezamenlijke heroriëntatie

op de wijze waarop het samenwerkingsverband op dit moment passend onderwijs vormgeeft en de betaalbaarheid ervan.

Een paar van deze factoren waren:

- Een trend van (lichte) toename van het aantal toelaatbaarheidsverklaringen waardoor het samenwerkingsverband boven het landelijk gemiddelde voor zware ondersteuning uitkomt.
- Het gebruik van het opdc neemt af.
- Het totaalaantal leerlingen in het samenwerkingsverband daalt en tegelijkertijd verschuift een deel van de deelname aan het vmbo richting havo/vwo.
- Er is onzekerheid over de toekomstige bekostiging van het lwoo.

Op basis van de terugblik op de doelen van het vorige ondersteuningsplan (zie bijlage 1) en het koersplan zijn de volgende doelen voor 2022-2024 geformuleerd:

1. Terugdringen van het aantal leerlingen in het vso tot maximaal 3% van het totaalaantal leerlingen in de regio. Een bescheiden doelstelling waarbij de doorontwikkeling van de arrangementen in het regulier onderwijs kunnen zorgen voor een lichte daling in het vso. Daarmee wordt aan meer leerlingen in het regulier onderwijs de ondersteuning geboden die zij nodig hebben.
2. Minder leerlingen in het vso buiten het samenwerkingsverband. Op dit moment heeft 59% van de vso-leerlingen een school buiten de regio en 41% binnen de regio. De scholen in het samenwerkingsverband hebben de ambitie om in gezamenlijkheid alle perspectieven aan te bieden om zoveel mogelijk leerlingen binnen de regio onderwijs te bieden. Er wordt naar gestreefd om binnen twee jaar meer dan de helft van de leerlingen die in aanmerking komen voor vso binnen de regio een plek te bieden.
3. Er is nog geen zicht op het percentage leerlingen dat in het vso een diploma haalt. Doel is om daar zicht op te krijgen en daaraan vervolgens een streefdoel koppelen.
4. Het percentage leerlingen dat kan terugkeren vanuit een vso setting naar regulier voortgezet onderwijs gelijk of groter laten zijn dan het landelijk gemiddelde van 2%.²
5. Voor elke thuiszittende leerling die dat nodig heeft wordt binnen drie maanden een, al dan niet tijdelijk, onderwijs- en/of zorgarrangement geboden (conform afspraak in het thuiszitterspact).
6. De tevredenheid over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in kaart brengen: de gemeenten ontwikkelen zich steeds verder op het gebied van de jeugdhulpverlening. De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is van groot belang voor de leerlingen en hun ouders. We willen dat alle partijen tevreden zijn over deze samenwerking. De komende twee jaar ontwikkelen we een methode om deze tevredenheid in kaart te brengen en te komen tot streefdoelen.

² Inspectie: De staat van het voortgezet speciaal onderwijs 2021

1.5 Activiteiten

Doorontwikkeling van het koersplan:

1. Scholen ondersteunen bij het versterken van de huidige ondersteuningsactiviteiten, zodat het voormalige vmbo-onderbouwaanbod van het opdc op de reguliere scholen voor vmbo kan worden uitgevoerd.
2. Realiseren van 'opdc 2.0': kennis- en expertisecentrum, TOP, BBZ, kortdurende tijdelijke tussenvoorziening, maatwerk, opbouw thuiszitters, onderwijszorgarrangement.
3. Stimuleren van samenwerking tussen vso en regulier onderwijs om het behalen van een diploma voor vso-leerlingen mogelijk te maken.
4. Het ontwikkelen van trajecten om thuiszitters beter te laten re-integreren in het onderwijs.
5. Het ontwikkelen van een of meer onderwijszorgarrangementen (intensieve samenwerking tussen onderwijs en hulpverlening).
6. Het samenwerkingsverband blijft zich inspannen om de samenwerking onderwijs en jeugdhulp te vergroten.

Vanuit de landelijke evaluatie passend onderwijs:

7. Realiseren van een ouder- en leerling steunpunt.
8. Implementeren van de nieuwe afspraken basisondersteuning.

Vanuit het bestedingsplan 'bovenmatige reserves':

9. Uitvoering bestedingsplan in het kader van de bovenmatige reserves. Onderdelen van het bestedingsplan betreffen pilots voor de nieuwe koers, informatiepunt en het actualiseren van de kwaliteitszorg. Daarnaast een aantal activiteiten in de scholen die door het samenwerkingsverband worden gestimuleerd en gevolgd in het kader van het vergroten van de kanselijkheid:
 - Scholingsplan in het kader van passend onderwijs.
 - Leesbevordering.
 - Veiligheid.
 - Verlengde schooldag.

1.6 Landelijke ontwikkelingen

De landelijke evaluatie passend onderwijs heeft geleid tot een beleidsnotitie vanuit het ministerie waarbij ingezet wordt op het toewerken naar meer inclusiviteit. Deze landelijke ambitie past goed bij de geschetste ontwikkelingen in het koersplan van het samenwerkingsverband. Naast de beleidsnotitie heeft de minister 25 maatregelen afgekondigd ter verbetering van diverse aspecten van passend onderwijs. Een aantal daarvan zal voor samenwerkingsverbanden leiden tot wijzigingen in beleid de komende jaren, zoals het ontwikkelen van een ouder- en jongerensteunpunt. Naast deze evaluatie is ook een ontwikkeling ingezet vanuit de jeugdhulpverlening om jongeren die tijdelijk niet thuis kunnen wonen meer thuis nabij op te vangen in kleinschalige voorzieningen. Van de samenwerkingsverbanden zal gevraagd worden hierop aan te sluiten met een onderwijsprogramma. We zullen deze ontwikkelingen nauwlettend blijven volgen en waar nodig aanpassingen organiseren in de ondersteuning.

Hoofdstuk 2 Inrichting van het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek

2.1 Aangesloten besturen en rechtsvorm³

De volgende besturen zijn als lid aangesloten bij dit samenwerkingsverband:

- o Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Zaanstad.
- o Stichting Zaam, Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs.
- o Onderwijsstichting St. Michaël.
- o Stichting Zaan Primair voor Openbaar Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs.
- o Stichting iHub Onderwijs.
- o Stichting Heliomare Onderwijs.

In 2013 hebben de gezamenlijke besturen in deze regio het “Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek u.a.” opgericht met als rechtsvorm de coöperatieve vereniging. In 2021 is de wens geformuleerd deze rechtsvorm te evalueren en mogelijk te kiezen voor een andere rechtsvorm. De urgentie van deze evaluatie werd vergroot door de afspraak met de Inspectie van Onderwijs om op termijn Saenstroom opdc onder te brengen bij het samenwerkingsverband en de inrichting meer in lijn te brengen met de huidige wet- en regelgeving rond OPDC's. Tevens was de wens om de aanbevelingen uit het rapport van 2020 “Governance Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs” rond de scheiding van bestuur en toezicht te toetsen en meer recht te doen aan de onafhankelijkheid van het interne toezicht, de rol van de OPR en de cultuur binnen een samenwerkingsverband.

In december 2021 heeft de ALV van het samenwerkingsverband besloten om de rechtsvorm te wijzigen in die van een stichting waarbij de Raad van Toezicht (RvT) wordt gevormd door externen. Met ingang van 1 augustus 2022 treedt de nieuwe rechtsvorm in werking.

In de eerste helft van 2022 zal verdere uitwerking plaatsvinden van waaronder de statuten van de nieuwe stichting, het toezichtkader van de RvT en het reglement van de deelnemersraad. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. **Bestuur** - De functie van bestuur wordt uitgeoefend door een directeur-bestuurder. De taken en verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder (onder meer ten opzichte van de overige organen) worden, in aanvulling op de statuten, uitgewerkt in een directiestatuut.
2. **Aangesloten schoolbesturen** - Er is een statutair orgaan, de deelnemersraad, waarin de aangesloten schoolbesturen zitting hebben. Dit orgaan kan niet worden opgeheven en heeft een grote inhoudelijke betrokkenheid, gericht op vaststelling van (de hoofdlijnen van) het (strategisch) beleid van het samenwerkingsverband.

³ Deze paragraaf wordt in 2022/2023 geactualiseerd.

In de statuten wordt verzekerd dat de aangesloten schoolbesturen met elkaar een doorslaggevende inhoudelijke invloed hebben, onder meer tot uitdrukking komend in goedkeuringsbevoegdheden met betrekking tot de begroting en het strategisch meerjarenbeleid. Besluitvorming geschiedt binnen dit orgaan zoveel mogelijk op basis van consensus. Waar dat uiteindelijk toch niet lukt, geldt een stemverhouding die recht doet aan de aard (waaronder omvang) van elk afzonderlijk aangesloten schoolbestuur.

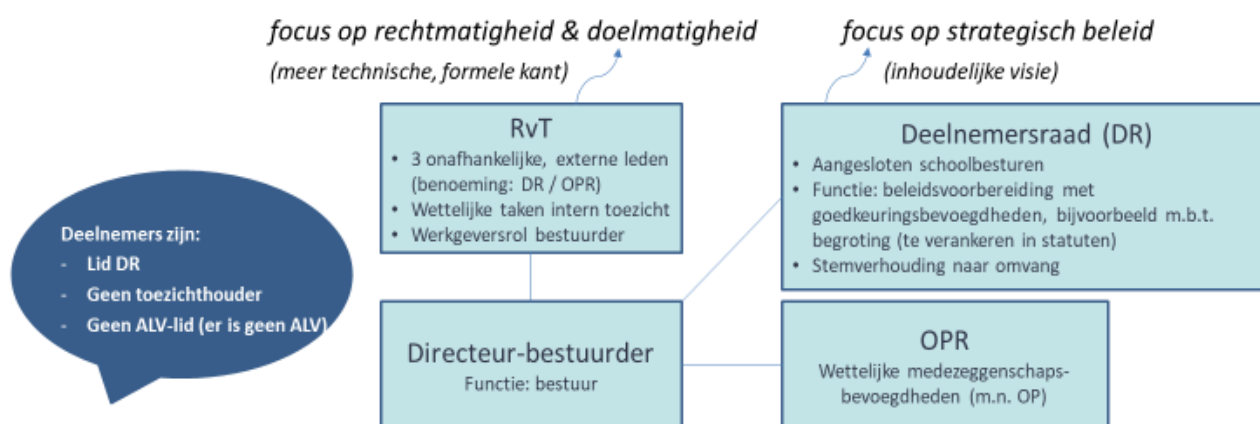
3. **Intern toezicht** - De functie van intern toezicht en de werkgeversrol ten opzichte van de directeur-bestuurder worden uitgeoefend door een RvT met drie externe leden. Daarbij wordt geborgd dat deze drie leden samen beschikken over de vereiste deskundigheid om het intern toezicht op adequate wijze uit te oefenen, met respect voor de meer inhoudelijke rol van de aangesloten schoolbesturen. Hoewel de RvT in deze variant te klein is voor afzonderlijke commissies, bewerkstelligt de RvT dat recht wordt gedaan aan de voortgang, remuneratie en audit- en riskaspecten. Voorwaardelijk voor deze constructie is dat (in een worst-case-scenario) zoveel mogelijk moet worden uitgesloten dat de RvT een remmende invloed zou kunnen hebben op de besluitvorming en het functioneren van het SWV.

In dit kader wordt onder meer geborgd dat benoeming, schorsing en ontslag van de RvT-leden geschiedt door het orgaan van aangesloten schoolbesturen (waarbij uiteraard het wettelijk recht van de OPR tot het doen van een bindende voordracht voor een lid wordt gerespecteerd) en dat de RvT zijn functie uitoefent op basis van een RvT-reglement en toezichtkader welke beide met goedkeuring van de aangesloten schoolbesturen tot stand komen. De RvT evalueert jaarlijks zijn functioneren.

4. **Inbreng vanuit de scholen** - Inbreng vanuit de scholen, met name op het vlak van de uitwerking van het strategisch beleid (zoals het huidige koersplan), zal worden verzekerd door de oprichting en instandhouding van een adviesraad bestaande uit (eindverantwoordelijke) schoolleiders. Deze adviesraad overlegt periodiek met de directeur-bestuurder. Om de tijdbesteding van alle betrokkenen verantwoord te houden, kan de adviesraad werkgroepen (in kleiner verband) benoemen. Naar behoefte worden verder door de directeur-bestuurder platforms ingericht (bijvoorbeeld van zorgcoördinatoren) om tot nadere advisering en onderlinge kennisoverdracht te komen.
5. **Verbinding** - Ter onderlinge afstemming wordt door de directeur-bestuurder een organisatie vormgegeven om alle organen en andere raden en commissies op een werkbare en efficiënte manier met elkaar in verbinding te brengen. Daarbij kan natuurlijk worden gedacht aan het (verplichte) overleg tussen OPR en toezichthoudend orgaan, maar ook bijvoorbeeld aan (brede) thema- en professionaliseringsbijeenkomsten.

ADVIES RECHTSVORM SVZ

STICHTING MET EXTERNE RVT EN DEELNEMERSRAAD

2.2 Medezeggenschap

De wet bepaalt dat ieder samenwerkingsverband een ondersteuningsplan moet opstellen. De medezeggenschap met betrekking tot het ondersteuningsplan is op het niveau van het samenwerkingsverband door de wetgever neergelegd bij de zogenaamde 'ondersteuningsplanraad' (OPR). Dit is het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband en bestaat uit een geleding personeel en een geleding ouders/leerlingen, afgevaardigd door de (G)MR van de schoolbesturen. De OPR heeft onder andere instemmingsrecht op het ondersteuningsplan en adviesrecht met betrekking tot de aanstelling of ontslag van de directeur-bestuurder.

De rol van de OPR zal in de uitwerking van de nieuwe rechtsvorm en bestuurlijke inrichting worden verstevigd om zo de voordelen van medezeggenschap meer te kunnen benutten, onder meer door middel van (nadere) facilitering, professionalisering en mogelijk denkbare alternatieve en creatieve werkvormen.

2.3 Dagelijkse leiding Samenwerkingsverband

De directeur-bestuurder is belast met de voorbereiding, realisering en vaststelling van het (strategisch) beleid en de activiteiten van het samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder heeft tevens de leiding over de dagelijkse gang van zaken binnen het samenwerkingsverband en geeft richting aan de profilering van het samenwerkingsverband.

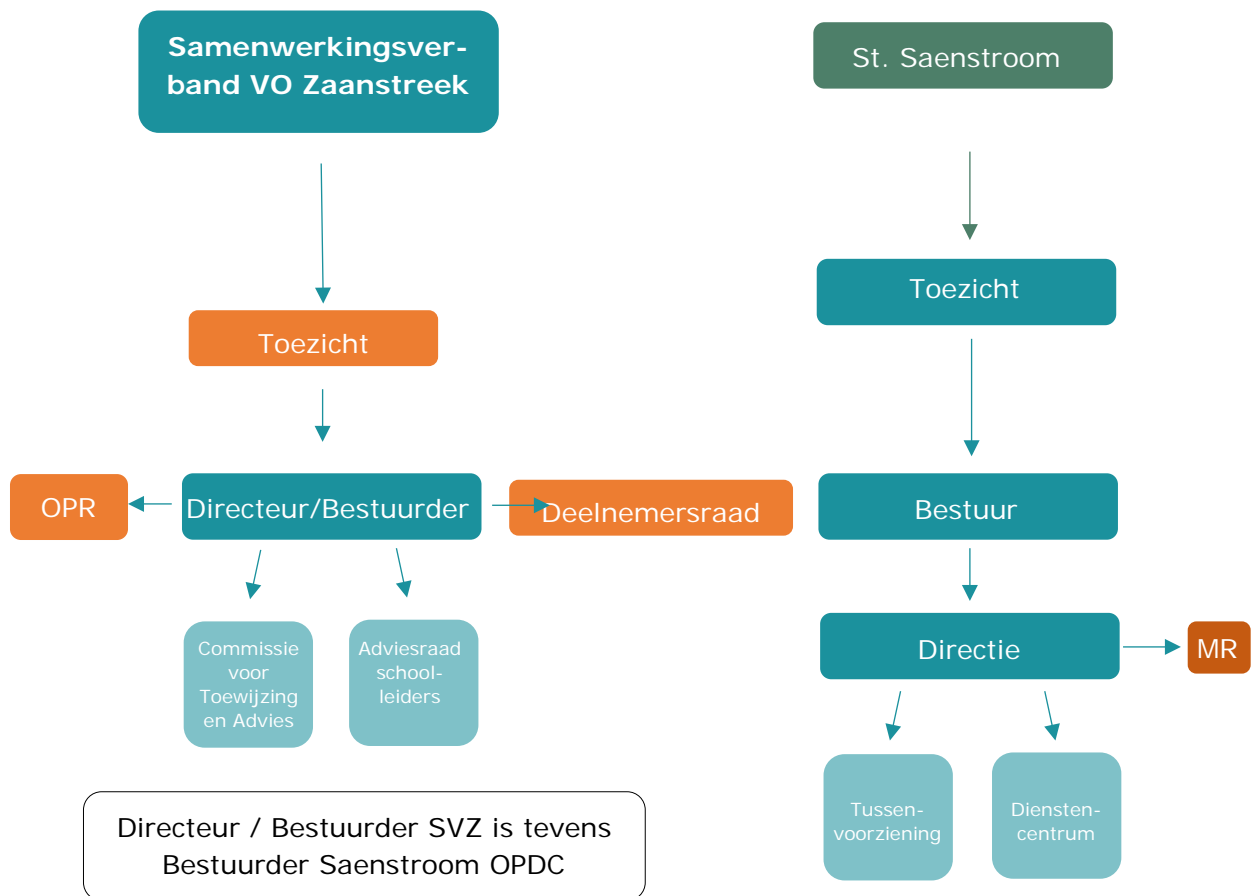
Bij het schrijven van dit ondersteuningsplan loopt een werving- en selectieprocedure voor een nieuwe directeur-bestuurder met ingang van uiterlijk 1 mei 2022. De huidige directeur-bestuurder zal tot die datum in functie blijven en daarna als beleidsmedewerker verbonden blijven aan het samenwerkingsverband.

De nieuwe directeur-bestuurder wordt ondersteund door een beleidsmedewerker en een directiesecretaresse. Daarnaast wordt het samenwerkingsverband ondersteund door het service- en expertisecentrum van OVO-Zaanstad op het gebied van financiën, salarisadministratie, beleidsondersteuning en planning en control. Voor 1 mei 2022 zal deze dienstverlening worden geëvalueerd en mogelijk heroverwogen.

In de periode van dit ondersteuningsplan zal Saenstroom OPDC onder het samenwerkingsverband gaan vallen en dus meer medewerkers in dienst krijgen. Dat betekent dat de komende jaren mogelijk ook de interne bedrijfsvoering en ondersteuning van de directeur-bestuurder nog aangepast gaan worden.

2.4 Verdere inrichting van het samenwerkingsverband

In onderstaand schema is de organisatiestructuur van het samenwerkingsverband weergegeven.

Deelnemersraad schoolbesturen

De aangesloten schoolbesturen vormen een deelnemersraad (zie pag. 7/8, aangesloten schoolbesturen)

Adviesraad schoolleiders

De adviesraad bestaat uit eindverantwoordelijke leidinggevendenden van de scholen in de regio. De adviesraad volgt de uitwerking van het afgesproken beleid in de praktijk, doet voorstellen om het beleid aan te passen of te actualiseren en initieert nieuwe ontwikkelingen. Tevens dient de adviesraad als leernetwerk.

Commissie voor toewijzing en advies (CTA)

De Commissie geeft de directeur-bestuurder advies over de toelaatbaarheid tot de tussenvoorzieningen, het praktijkonderwijs en het vso en geeft advies aan scholen over leerlingen die vastlopen in het onderwijs of waarbij ouders en school het niet eens zijn over het vervolgtraject of de ondersteuning van een leerling.

Ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad is het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband (zie paragraaf 2.2)

Relatie met Stichting Saenstroom

Zoals eerder beschreven is de afspraak met de Inspectie van Onderwijs gemaakt om op termijn Saenstroom OPDC (uiterlijk 1 augustus 2024) onder te brengen bij het samenwerkingsverband en de inrichting meer in lijn te brengen van de huidige wet- en regelgeving rond OPDC's. De Stichting Saenstroom houdt het orthopedagogisch didactisch centrum (OPDC) in stand. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband vormt tevens het bestuur van het OPDC. De bestuurders van OVO-Zaanstad, ZAAM en Stichting St. Michaël houden toezicht op het handelen van de bestuurder. De dagelijkse leiding van het OPDC is in handen van een directeur.

2.5 Communicatie

Het samenwerkingsverband werkt samen met scholen, overheden, instellingen, andere samenwerkingsverbanden en met belangenorganisaties. Het zal veel taken op diverse terreinen moeten uitvoeren en met veel en verschillende doelgroepen communiceren.

Overleg en netwerkbijeenkomsten

Het samenwerkingsverband kenmerkt zich als een netwerkorganisatie en heeft daarom veelvuldig contact met alle partners van het verband. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband neemt structureel deel aan diverse overlegsituaties. Deze overlegsituaties hebben tot doel: uitwisselen van informatie, het afstemmen van activiteiten en het voeren van het beleid van het samenwerkingsverband. Daarnaast wordt de directeur-bestuurder incidenteel uitgenodigd bij overlegsituaties, zoals dat van de organisaties in de jeugdhulpverlening.

Kernteam

Er is structureel overleg met de ambtenaren van de gemeenten, die binnen het samenwerkingsverband vallen. In dit overleg, waaraan ook het samenwerkingsverband primair onderwijs deelneemt, worden de activiteiten van de scholen binnen het samenwerkingsverband en de activiteiten van de gemeenten op het gebied van onder andere jeugdhulp en leerplicht op elkaar afgestemd om te komen tot een goede samenwerking.

Overleg coördinatoren ondersteuning en begeleiding (COBO)

Vijfmaal per jaar vindt er overleg plaats tussen de coördinatoren ondersteuning en begeleiding van alle scholen die aangesloten zijn bij het samenwerkingsverband. In het overleg wordt informatie uitgewisseld, worden inhoudelijke thema's besproken en wordt het netwerk versterkt. Tenminste één keer per jaar organiseert het samenwerkingsverband een themamiddag of studiemiddag voor leidinggevenden, coördinatoren ondersteuning en begeleiding van alle scholen van het samenwerkingsverband. Op deze bijeenkomsten kunnen relaties van het samenwerkingsverband, zoals vertegenwoordigers van de jeugdteams en leerplicht, worden uitgenodigd.

Website

Het samenwerkingsverband onderhoudt een website www.swvzaanstreek.nl. De belangrijkste functie van de website is informeren: het aanreiken van informatie over alle relevante ontwikkelingen inzake het samenwerkingsverband. Daarbij zijn vooral de ouders en samenwerkende professionals van groot belang. De ouders dienen te worden geïnformeerd over de algemene doelstellingen van passend onderwijs, de activiteiten van het samenwerkingsverband in de regio en over de specifieke maatregelen in het kader van de ondersteuning van individuele leerlingen. De website biedt ook aan professionals in en rond het onderwijs de benodigde informatie. In het schooljaar 2022-2023 zal verder inhoud gegeven worden aan de doorontwikkeling van de huidige website naar een ouder- en jeugdsteunpunt. Uitgangspunt is de leidraad van OCW en hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de ouders en leerlingen uit onze regio.

Jaarverslag

Het samenwerkingsverband verzorgt jaarlijks een jaarverslag. Daarin wordt teruggeblikt op de belangrijkste ontwikkelingen van dat jaar en wordt zowel vanuit een kwalitatief als kwantitatief oogpunt gekeken naar alle activiteiten van het ondersteuningsplan en het plan besteding bovenmatige reserves. Het betreft bijvoorbeeld gegevens als registratie van thuiszitters, deelname aan tussenvoorzieningen, het aantal leerlingen dat gebruik maakt van extra ondersteuning en het aantal leerlingen dat is besproken in zorg- en adviesteams. Maar ook kwaliteitsaspecten als de resultaten van leerlingen die gebruik hebben gemaakt van voorzieningen van het samenwerkingsverband, in relatie tot de afgesproken doelen zullen aan de orde komen. Uiteraard bevat het jaarverslag ook de jaarrekening met een bijbehorende toelichting. Het jaarverslag wordt gepubliceerd op de website van het samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 3 Basisondersteuning

3.1 Inleiding

Elke leerling kan tijdens zijn/haar onderwijsloopbaan ondersteuning krijgen, dit wordt basisondersteuning genoemd. Om landelijk meer duidelijkheid te bieden en voor leerkrachten duidelijker te maken wat van ze verwacht wordt bij het bieden van passend onderwijs, wordt een landelijke norm voor basisondersteuning ontwikkeld. Tot die tijd gelden de afspraken die binnen het samenwerkingsverband zijn gemaakt over basisondersteuning (zie bijlage 2 en 3). De nieuwe richtlijnen worden in deze afspraken geïntegreerd.

Elke school is de eerst aangewezen om tegemoet te komen aan de leer- en ontwikkelingsbehoeften van leerlingen. Deze verantwoordelijkheid noemen we de zorgplicht. Als de school de ondersteuning zelf niet kan bieden, begeleidt zij de leerling en ouders naar een andere passende onderwijsplek. De manier waarop de school de ondersteuning inricht, is beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP). De scholen hebben in hun SOP één of meer arrangementen opgenomen voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag. In de lessen vindt een ontwikkeling plaats waarbij meer aandacht is voor de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Scholen geven hun mogelijkheden en hun grenzen aan in het SOP.

Wettelijk is vastgelegd dat iedere school beschikt over een schoolondersteuningsprofiel. De MR heeft hierop adviesrecht. Het schoolbestuur keurt het SOP goed.

3.2 Schoolondersteuningsprofielen in de regio, een nadere omschrijving.

Het samenwerkingsverband heeft met betrekking tot de schoolondersteuningsprofielen een inventariserende, stimulerende, faciliterende en toezichhoudende taak. De kern hiervan is dat de schoolondersteuningsprofielen tezamen zorgen voor een dekkend netwerk.

Bij de start van passend onderwijs in 2014 is onderscheid gemaakt in vier ideaaltypische schoolprofielen: de netwerkschool, de begeleidingsschool, de dialoogschool en de integratieve school. Waar de netwerkschool gebruik maakt van speciale ondersteuning van andere, specifieke voorzieningen, biedt de integratieve school zelf alle onderwijsondersteuning aan alle leerlingen. Een begeleidingsschool kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van leerlingen, een sterke interne ondersteuningsstructuur, het bieden van verschillende ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen. De dialoogschool draagt zorg voor een optimale dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerling, zowel intern (mentor-leerling bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en hulpverlening. De scholen betrekken de expertise van het vso en opdc om te proberen leerlingen binnen het vo te houden. Alleen bij ernstige problematiek worden de leerlingen doorverwezen naar het vso.

De afgelopen jaren hebben de scholen zich ontwikkeld tot begeleidingsscholen. De scholen gaan nu een nieuwe fase in. Met de activiteiten beschreven in het koersplan ontwikkelen de scholen zich richting een dialoogschool. Hiermee ontwikkelen zij zich naar de afspraken over de basisondersteuning van een dialoogschool (zie bijlage 2 en 3).

3.3 Inzet bovenmatige reserves in basisondersteuning

In het kader van de opdracht vanuit het ministerie van OCW om de bovenmatige reserves van het samenwerkingsverband versneld in te zetten, wordt vanuit de visie 'gelijke perspectieven' geïnvesteerd in de basisondersteuning om de kansenongelijkheid te verminderen. In het bestedingsplan bovenmatige reserves zijn de hieronder vermelde activiteiten opgenomen.

3.3.1. Informatie- en steunpunt

Het samenwerkingsverband hecht eraan dat alle scholen, ouders en partners inzicht hebben in de beschikbare expertise en mogelijkheden van passend onderwijs in de regio. Daarom wordt een informatiepunt ingericht met betrokken partijen als Saenstroom opdc, het Altra College en Heliomare. Het samenwerkingsverband scheidt daarmee een duidelijk beeld van de beschikbare expertise en verenigt deze op de website in één digitaal informatiepunt. Op basis van een nog in ontwikkeling zijnde landelijke handreiking wordt het steunpunt voor ouders en leerlingen gerealiseerd.

3.3.2. Veiligheid en schoolomgeving

Alleen in een veilige omgeving kan een leerling het beste uit zichzelf halen. Met name kwetsbare leerlingen zijn gevoelig voor onveilige netwerken, waardoor zij de focus op het onderwijs verliezen en er soms sprake is van uitval. Het project "Veiligheid en schoolomgeving" is gestart in 2020 vanuit een brede gemeentelijke regiegroep 'veiligheid'.

Op een aantal scholen is vanuit de middelen van het samenwerkingsverband een veiligheidscoördinator aangesteld. Deze maakt deel uit van het netwerk van veiligheidscoördinatoren en vervult zowel naar leerlingen, ouders als medewerkers van de school een betekenisvolle rol. Een projectleider zorgt voor verbinding. Gelet op het succes en de noodzaak om dit project ook voor andere scholen in te zetten, heeft het samenwerkingsverband dit initiatief uitgebreid en gestimuleerd door, onder voorwaarden, impuls gelden beschikbaar stellen aan meer scholen van het samenwerkingsverband. Na twee schooljaren wordt de veiligheidscoördinator geborgd in de schoolorganisatie.

3.3.3. Verlengde schooldag/studiezuilen

Extra aandacht, extra begeleiding bij het leren en extra persoonlijke begeleiding is van meerwaarde om leerlingen gelijke kansen te kunnen bieden. In het kader van het Pact Poelenburg en Peldersveld is in het schooljaar 2020-2021 het initiatief genomen om op Pascal Zuid en het Zuiderzee College een plek te creëren waar leerlingen (extra) huiswerkbegeleiding krijgen en persoonlijke begeleiding bij het leren. Stichting Studiezalen is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit initiatief. Stichting Studiezalen, beide scholen en de gemeente Zaanstad werken voor deze interventie samen met de Gelijke Kansen Alliantie (GKA) van het ministerie van OCW.

Gelet op deze positieve ervaringen wil het samenwerkingsverband ook bij andere scholen onderzoeken en ervaren in hoeverre een verlenging van de schooldag een bijdrage kan leveren aan de bestrijding van kansenongelijkheid. Het eigenaarschap van dit project ligt bij de school en de activiteiten worden in het SOP van de school opgenomen. Op deze

manier kan gemonitord worden in welke mate de ondersteuning bijdraagt aan de ononderbroken ontwikkeling van deze leerlingen.

3.3.4. Leesbevordering

Het samenwerkingsverband draagt bij aan het verminderen van laaggeletterdheid. In het schooljaar 2021-2022 zijn de leesvaardigheid, leesmotivatie en het leesplezier van leerlingen in kaart gebracht en is geïnventariseerd welke onderwijsactiviteiten ter bevordering van het lezen plaatsvinden. Elke school ontvangt vanuit het bestedingsplan bovenmatige reserves een stimuleringsbudget om daarmee een plan te maken waarin zij kiest voor het inzetten van effectieve interventie(s), die aansluit(en) op de bevindingen uit de nulmeting. Elke school voert de activiteiten/interventies vanaf het schooljaar 2022-2023 uit. Vorderingen, kennis en ervaring worden gedeeld en verder ontwikkeld in een regionaal kennisnetwerk. De activiteit wordt binnen de basisondersteuning van de school geborgd.

Het samenwerkingsverband stimuleert de activiteiten in paragraaf 3.3.2., 3.3.3 en 3.3.4 in de vorm van een tijdelijke financiële bijdrage, daarna dienen deze activiteiten geborgd te worden in de eigen organisatie.

3.4 Scholing en professionalisering van medewerkers

Docenten hebben een breed palet nodig aan competenties én omstandigheden die het mogelijk maken om passend onderwijs in de les te kunnen uitvoeren. Voor docenten gaat het onder meer om het bijhouden en vergroten van kennis over ondersteuningsvragen en de uitvoering van handelingsplannen in de klassensituatie. Professionalisering is primair de taak van de schoolbesturen. De scholen hebben in hun ontwikkelplan passend onderwijs opgenomen op welke wijze zij dit organiseren. Het samenwerkingsverband speelt met betrekking tot professionalisering een stimulerende en ondersteunende rol richting de scholen.

3.4.1. Leernetwerk

Het samenwerkingsverband hecht eraan dat bij de activiteiten en pilots voldoende kennisdeling en expertise-uitwisseling plaatsvindt. In een leernetwerk wordt samengewerkt bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van bepaalde activiteiten. Binnen het leernetwerk is een vertegenwoordiger van iedere betrokken school, verbonden aan het samenwerkingsverband, aangesloten. Hierdoor is sprake van een vaste groep deelnemers. De bijeenkomsten worden door de beleidsmedewerker van het samenwerkingsverband geïnitieerd. Het leernetwerk fungeert als kleinschalig en zelfsturend team en zorgt twee keer per jaar voor terugkoppeling aan de beleidsmedewerker zodat deze actuele ontwikkelingen kan volgen.

3.4.2. Ontwikkelen professionaliseringsplan per school

Het samenwerkingsverband ondersteunt waar nodig schoolbesturen bij het ontwikkelen van professionaliseringsprogramma's voor mentoren, ondersteuning en begeleidingscoördinatoren en andere medewerkers die zijn betrokken bij de ondersteuning van leerlingen. Hierbij gaat het om het stimuleren van en met elkaar leren, het delen van good practices. Passend onderwijs maakt nadrukkelijk onderdeel uit van het professionaliseringsplan van scholen. Te denken valt aan professionaliseringsprogramma's voor medewerkers, bijvoorbeeld omgaan met

diversiteit, handelingsgericht werken, opstellen OPP, gespreksvaardigheden mentoren. Professionalisering kan daarmee onderdeel worden van een leernetwerk.

3.5 Samenvatting van de opbrengsten

Het samenwerkingsverband maakt in het tijdbestek van dit ondersteuningsplan en als onderdeel van de basisondersteuning werk van:

- Informatie- en steunpunt: evaluatie van het gebruik en de ervaringen met het informatiepunt en het desgewenst aanpassen ervan.
- Veiligheidscoördinatoren: evaluatie van de inzet van veiligheidscoördinatoren en het faciliteren voor andere scholen.
- Verlengde schooldag/studiezalen: bij andere scholen onderzoeken en ervaren of een verlenging van de schooldag een bijdrage kan leveren aan de bestrijding van kansengelijkheid.
- Leesbevordering: elke school voert de activiteiten/interventies vanaf het schooljaar 2022-2023 uit. Vorderingen, kennis en ervaring worden gedeeld en verder ontwikkeld in een regionaal kennisnetwerk.

Het samenwerkingsverband maakt in het tijdbestek van dit ondersteuningsplan en als onderdeel van de scholing en professionalisering van medewerkers extra ondersteuning werk van:

- Leernetwerk: in het leernetwerk komen deelnemers in een vaste groep bij elkaar en wordt samengewerkt om de pilots tot uitvoering te brengen en worden de pilots geëvalueerd om zo van elkaars opbrengsten te leren. Het leernetwerk fungeert als een klankbordgroep voor het bestuur van het samenwerkingsverband.
- Ontwikkelen professionaliseringsplan per school: De scholen besteden aantoonbaar meer aandacht aan passend onderwijs binnen hun scholingsplan. Op weg naar meer inclusiviteit in de scholen streeft het samenwerkingsverband naar een aanbod op maat, dat antwoord geeft op de specifieke vraag naar professionalisering van de scholen en zal hierin een stimulerende rol spelen. Daarnaast kunnen bovenschools gezamenlijke activiteiten worden ontplooid.

Hoofdstuk 4 Extra ondersteuning

4.1 Inleiding

Op basis van het koersplan: 'heroriëntatie op de inrichting van het dekkend netwerk' is een aantal ontwikkelingen in gang gezet. Voor een deel vinden deze ontwikkelingen plaats in het reguliere onderwijs, gedeeltelijk in het vso samen met het reguliere onderwijs en gedeeltelijk in samenwerking met hulpverlening.

In dit hoofdstuk wordt eerst het huidige ondersteuningsaanbod beschreven (4.2), dat ook de komende twee jaar nog wordt uitgevoerd. Daarna worden de ontwikkelingen naar de toekomst weergegeven (4.3).

Bij de update van dit ondersteuningsplan in 2024 zal worden opgenomen welke ontwikkelingen definitief onderdeel worden van het dekkend netwerk.

4.2 Huidig ondersteuningsaanbod

4.2.1. Arrangementen in de vo-scholen

Alle arrangementen zijn beschreven in de schoolondersteuningsprofielen van de scholen. Kenmerkend voor de arrangementen is, dat leerlingen in een gewone klas meedoen en dat de school een begeleidingsstructuur en vangnet heeft georganiseerd voor als de leerling tegen de eigen grenzen of die van de docenten aanloopt. De begeleiding van de leerling is gericht op het omgaan met de eigen problematiek. De docenten worden ondersteund in het vaardiger omgaan met deze leerlingen⁴.

Om te komen tot een heldere omschrijving hebben de scholen hun arrangementen uitgewerkt op vijf velden van ondersteuningsbehoeften. Deze velden zijn:

1. De hoeveelheid aandacht/handen in de klas.
2. Speciale onderwijsmaterialen.
3. De ruimtelijke omgeving.
4. Expertise.
5. Samenwerking met externe instanties die zich ook richten op de zorg voor de leerling.

Er zijn ook onderwijsarrangementen en -voorzieningen waarbij de samenwerking wordt gezocht met jeugdhulpverlening.

4.2.2. Onderwijsarrangementen op het opdc

a. Vmbo onderbouw

Het samenwerkingsverband beschikt over een orthopedagogisch- en didactisch centrum: Saenstroom OPDC. Deze voorziening is ingericht voor leerlingen die de capaciteiten hebben om een vmbo-opleiding te volgen, maar die ondanks leerwegondersteuning niet in staat blijken te zijn om die opleiding met succes te doorlopen op een reguliere vmbo-school.

⁴ Zie voor een nadere beschrijving per school de websites van de scholen.

De plaatsing in het OPDC is tijdelijk, met een maximum van twee jaar. Daarna vervolgen de leerlingen hun opleiding op een reguliere vo-school. Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt deze voorziening afgebouwd. In dat jaar zal het niet langer mogelijk zijn om in te stromen in het eerste leerjaar.

b. Saenstroom TOP

Saenstroom TOP is de Reboundvoorziening van het samenwerkingsverband. Rebound is een arrangement dat tijdelijk opvang biedt aan leerlingen die door hun gedrag tijdelijk niet meer te handhaven zijn op hun school.

De leerling volgt in de Rebound een programma dat gericht is op gedragsverandering. Dit moet ertoe leiden dat hij/zij na enkele maanden (maximaal 3) een nieuwe start kan maken in het regulier onderwijs, bij voorkeur op de school van inschrijving. In de Zaanstreek wordt het Rebound-project begeleid door Levvel (specialistische jeugdhulp).

Daarnaast biedt Saenstroom TOP een observatieplaats voor leerlingen die van buiten de regio verhuizen naar de Zaanstreek en bij wie het nog niet duidelijk is wat een passende onderwijsplek is.

c. Begeleiding Beroepsvoorbereiding Zaanstreek (BBZ)

BBZ is een werkervaringsproject voor jongeren van 15 en 16 jaar, die vastlopen in het regulier onderwijs. Het doel is om werkervaring op te doen door middel en de motivatie te vinden voor een passende vervolgopleiding. De leerlingen lopen vier dagen per week stage en volgen één dag onderwijs. Om dit mogelijk te maken, krijgen de leerlingen gedurende maximaal één jaar een vrijstelling van leerplicht. BBZ wordt bekostigd uit de middelen Voortijdig School Verlaten (VSV).

4.2.3 Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)

Het lwoo is bestemd voor vmbo-leerlingen die genoeg capaciteiten hebben om een diploma te halen, maar wel extra hulp nodig hebben. Deze leerlingen kampen met achterstanden die al in de basisschoolperiode zijn opgelopen. De leerling bezoekt een vmbo-school en doet daar vmbo-examen. De scholen bepalen zelf hoe zij ondersteuning bieden. In het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek bieden alle vmbo-scholen leerwegondersteuning aan alle leerlingen die dat nodig hebben.

4.2.4 Praktijkonderwijs (pro)

Praktijkonderwijs biedt voortgezet onderwijs aan jeugdigen die vanwege hun veelal beperkte cognitieve capaciteiten het beste leren in de praktijk. Het praktijkonderwijs heeft als opdracht om deze leerlingen te ondersteunen en te stimuleren hun talenten maximaal te ontwikkelen, door aan te sluiten bij hun mogelijkheden en passies. Met als doel dat zij zo zelfstandig mogelijk functioneren en zoveel als mogelijk meedoen in de samenleving, nu én in de toekomst. Het praktijkonderwijs biedt daarmee ook een belangrijke bijdrage aan een inclusieve samenleving: een samenleving die elk mens kansen biedt.

4.2.5 Voortgezet speciaal onderwijs binnen de regio (vso)

Er zijn twee scholen gevestigd binnen de regio van het samenwerkingsverband, die zich richten op leerlingen die deelnemen aan het speciaal onderwijs.

DynamicaXL VSO (Nieuwendamstraat) is een school voor voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk). DynamicaXL VSO is een gespecialiseerde school voor een doelgroep die bestaat uit leerlingen met een verstandelijke beperking, een lichamelijke of meervoudige handicap en/of langdurig zieke leerlingen. Daarnaast heeft de school een specifiek onderwijs-ondersteuningsaanbod, voor leerlingen met ASS-problematiek. Deze school bereidt leerlingen voor op één van de uitstroomprofielen: dagbesteding, arbeid of een vervolgopleiding.

Uitstroomprofiel 'Dagbesteding'

De leerlingen in het uitstroomprofiel dagbesteding wordt geleerd om zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren in vormen van dagbesteding.

Een deel van de leerlingen in deze diverse groep kan met ondersteuning en begeleiding eenvoudige arbeid verrichten in een aangepaste omgeving. Een ander deel is aangewezen op een veilige en stimulerende omgeving. Er worden twee leerroutes onderscheiden:

- Dagbesteding belevingsgericht (leerroute 1)
- Dagbesteding taakgericht (leerroute 2)

Uitstroomprofiel 'Arbeidsmarkt'

Het onderwijs in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel is gericht op een brede persoonlijke vorming en op participatie in de samenleving. Daarnaast bereidt het de leerling op een duurzame manier voor op een passende plaats op de arbeidsmarkt. Ook hier worden twee leerroutes onderscheiden:

- Beschutte arbeid / leerwerkbedrijf (leerroute 3)
- Arbeid / loonwaardebepaling (leerroute 4 en 5)

Uitstroomprofiel 'Vervolgonderwijs'

In het uitstroomprofiel vervolgonderwijs bereiden leerlingen zich voor op een regulier diploma in het beroepsonderwijs - entree / niveau 2 (leerroute 6 en 7).

Voor de leerlingen, die afhankelijk zijn van revalidatie, wordt samengewerkt met de revalidatieafdeling van het Zaans Medisch Centrum (ZMC).

Het Altra College Zaanstreek is gericht op leerlingen met een ernstige gedragsproblematiek en/of een ernstige psychiatrische stoornis.

Deze school leidt leerlingen in principe op voor een vmbo-basis of kaderniveau en verzorgt daar waar mogelijk ook de entree-opleiding. Vervolgens kunnen leerlingen een mbo-opleiding volgen. Daarnaast worden leerlingen waarvoor een startkwalificatie niet haalbaar is, toegeleid naar een arbeidsplaats. Het Altra College werkt vanuit een integrale aanpak onderwijs-jeugdzorg-jeugd GGZ.

Samen met enkele bedrijven heeft het Altra College een eigen arbeidstrainingscentrum ingericht, waar leerlingen arbeidsvaardigheden kunnen verwerven. In 2020-2021 is de school gestart met een groep leerlingen die de theoretische leerweg volgen. Sinds 2021-2022 wordt een diplomagerichte kaderopleiding geboden in het profiel zorg en welzijn.

Zie ook 4.3.

4.2.6 Voortgezet speciaal onderwijs buiten de regio

Gezien de beperkte omvang van onze regio is niet voor alle leerlingen die aangewezen zijn op het speciaal onderwijs een onderwijsvoorziening beschikbaar. Voor leerlingen die een vmbo-t, havo- of vwo-niveau hebben, zijn Altra Waterland (Purmerend), Heliomare (Heemskerk) en Altra Bleichrodt (Amsterdam) de meest passende scholen. Verder heeft een aantal leerlingen een specifieke, hooggespecialiseerde ondersteuningsbehoefte, ook zij zijn aangewezen op een voorziening buiten het Zaanse samenwerkingsverband.

Voor de blinde en slechtziende kinderen, kinderen die doof zijn, slechthorend of een ernstige taal- en/of spraakachterstand hebben, is in veel situaties onderwijs buiten de regio beschikbaar. Deze vormen van speciaal onderwijs (cluster 1 en 2) maken geen onderdeel uit van het samenwerkingsverband en zijn landelijk georganiseerd. Wel kunnen leerlingen met een indicatie voor dit type onderwijs met een arrangement in het regulier onderwijs worden geplaatst in de regio. De instellingen voor cluster 1 en 2 zijn verantwoordelijk voor de begeleiding.

4.3 Heroriëntatie op het dekkend netwerk

Op basis van de nieuwe koers zullen ondersteuningsmogelijkheden, die nu nog in aparte voorzieningen of arrangementen worden uitgevoerd, steeds meer onderdeel worden van regulier onderwijs: een verschuiving naar meer inclusiviteit, passend bij de landelijke ambities. Deze veranderingen hebben tijd nodig, immers 'tijdens de verbouwing blijft de winkel open', dus zorgvuldigheid is van belang. Nieuwe initiatieven worden dan ook voor een deel via pilots ontwikkeld. De inzet van de bovenmatige reserves bieden financiële ondersteuning aan deze pilots. De bedoeling is dat voor het ondersteuningsplan van 2024 voldoende ervaring is opgedaan om de nieuwe aanpak te borgen.

4.3.1 Vmbo-onderbouw van Saenstroom opdc naar reguliere vmbo-scholen

Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt de opdc doelgroep – leerlingen onderbouw vmbo op het opdc – in het regulier onderwijs geplaatst en zijn de reguliere scholen voldoende toegerust om hen daar de juiste ondersteuning te bieden. Om te voorkomen dat daardoor een leemte tussen regulier onderwijs en het vso ontstaat en dat het aantal leerlingen in het vso zal stijgen, is een kleinschalige, kortdurende tussenvoorziening ingericht voor leerlingen die tijdelijk niet in de reguliere setting tot leren komen. Deze voorziening wordt zoveel als mogelijk preventief ingezet.

4.3.2 Samenwerking vo, vso en opdc

De grenzen tussen vo, vso en opdc zullen vervagen. Binnen het SWV streven we ernaar om zoveel mogelijk leerlingen te behouden in het regulier VO. Hier zijn de perspectieven het grootst, maar is soms meer ondersteuning nodig. In principe wordt op het opdc kortdurende ondersteuning geboden met uitzicht op terugkeer naar regulier onderwijs. Voor leerlingen die langer zijn aangewezen op een aparte, kleine setting, blijft vooralsnog het vso de meest passende plek. We onderzoeken de mogelijkheden om de krachten van het opdc en het vso hierin meer te bundelen. Om leerlingen in vso meer diplomakansen te bieden is samenwerking met het regulier onderwijs nodig.

a. Het nieuwe opdc

In de ontwikkeling naar het nieuwe opdc worden de volgende ambities gerealiseerd:

Een kennis- en expertisecentrum Zaanstreek met een:

- o Dienstencentrum – met expertise die beschikbaar wordt voor de scholen binnen het samenwerkingsverband
- o Rebound – de Zaanse time-out voorziening
- o BBZ – Begeleiding Beroepsvoorbereiding Zaanstad, ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten
- o Kleinschalige, kortdurende en gespecialiseerde (tussen)voorziening - bijvoorbeeld maatwerktrajecten, re-integratie van thuiszitters en onderwijszorgarrangementen.

b. Samenwerking Trias vmbo en Altra College

Het verbinden van het onderwijsprogramma van het vso met het programma van een reguliere vmbo-school is een belangrijk doel. Onderzocht is of diploma-gericht onderwijs vorm kan worden gegeven op het niveau van vmbo-basis en kader. Het is de ambitie om vso-leerlingen de gelegenheid te bieden om extra vakken te kunnen volgen en te worden opgeleid om een diploma en/of certificaat op vmbo-niveau te halen. Leerlingen van het vso hebben zo meer keuzemogelijkheden voor een passend diploma en betere kansen bij de doorstroom naar het mbo. Het Altra College en Trias vmbo zijn een pilot gestart in het profiel zorg en welzijn.

c. Havo-/vwo-leerroute

Als de ondersteuningsbehoeften van leerlingen in havo/vwo de mogelijkheden van de reguliere scholen overstijgen, waren deze leerlingen tot voor kort op het vso buiten de regio aangewezen.

Het samenwerkingsverband wil plaatsing van havo-/vwo-leerlingen in het vso voorkomen door thuisnabij onderwijs in de regio aan te bieden dat in de (extra) ondersteuningsbehoefte van deze leerlingen voorziet. Havo-/vwo-scholen ontwikkelen met het opdc en het vso gezamenlijk een leerroute, zodat deze leerlingen met extra begeleiding binnen het reguliere onderwijs kunnen blijven. Onderzocht wordt of vso-onderwijs voor havo-/vwo-leerlingen in de toekomst in samenwerking met het kennis- en expertisecentrum op het Altra College in Krommenie kan worden ingericht. Hiervoor is samenwerking met een havo-/vwo-school noodzakelijk. De scholen worden gefaciliteerd om een programma op maat te ontwikkelen en de samenwerking duurzaam vorm te geven, zodat zoveel mogelijk leerlingen het traject kunnen vervolgen of afmaken binnen het regulier onderwijs.

d. Terugplaatsing uit vso

De ambitie is dat het percentage leerlingen dat vanuit het vso terugkeert naar het reguliere onderwijs gelijk of groter is dan het landelijk gemiddelde van 2%. De scholen maken werk van goede ondersteuning. Om de doorstroom beter op gang te krijgen bereiden de vso-scholen, uitgebreid met ouders en leerling, dit traject voor gedurende het schooljaar dat hieraan vooraf gaat. Ook legt de vso-school contact met de beoogde vo-school en worden duidelijke afspraken gemaakt over een mogelijke proefperiode en de warme overdracht.

e. Maatwerk

In de Verbeteraanpak passend onderwijs is het voornemen opgenomen om het zogeheten 'leerrecht' wettelijk te verankeren. Dit leerrecht sluit goed aan bij de

plannen van het samenwerkingsverband om een aantal specifieke arrangementen voor kleine groepen leerlingen te ontwikkelen.

Altra College, Dynamica XL en Heliomare bieden los van elkaar maatwerktrajecten aan. Onderzocht wordt in hoeverre deze maatwerktrajecten aanvullend dan wel overlappend zijn, waarbij we uiteindelijk een passend maatwerkeraanbod willen realiseren.

f. Onderwijszorgarrangementen

Het samenwerkingsverband wil ook passend onderwijs bieden voor leerlingen met een verstandelijke beperking of psychiatrische aandoening, die op dit moment beperkt of geen onderwijs volgen. Door een onderwijszorgarrangement op maat in te richten worden deze leerlingen in staat gesteld om gedeeltelijk onderwijs te volgen. Dat is een beter alternatief dan de zogeheten vrijstellingen van onderwijs die zij nu vaak hebben.

4.4 Aansluiting primair- en voortgezet onderwijs (po-vo)

Het samenwerkingsverband vo wil in samenwerking met het samenwerkingsverband po de overgang van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte verbeteren. De komende periode zal op twee doelgroepen worden gefocust, namelijk de hoogbegaafden en de leerlingen die van s(b)o de overstap maken van po naar vo.

4.4.1 Onderwijs aan hoogbegaafden

De scholen voor havo/vwo krijgen een apart budget voor het onderwijs aan- en de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen. Voor de meeste leerlingen zijn één of meer aanpassingen in het programma nodig. Een deel van deze leerlingen heeft ook extra ondersteuningsbehoeften. De begeleiding is gericht op het omgaan met de eigen problematiek, zodat de betreffende leerling in staat is onderwijs te volgen op het cognitieve niveau dat bij hem of haar past. In een aantal situaties is specialistische ondersteuning nodig vanuit de hulpverlening en zullen onderwijs en hulpverlening samenwerken.

De samenwerkingsverbanden po en vo hebben gezamenlijk subsidie aangevraagd met als doel de doorlopende lijn van hoogbegaafden bij de overstap te waarborgen. Dit wordt voorbereid in de projectgroep. De volgende thema's komen in de projectgroep aan de orde:

- structurele kennisuitwisseling tussen po en vo
- het tijdig in beeld krijgen van meer- en hoogbegaafde leerlingen
- inzet van de expertise van de specialisten hoogbegaafden po en vo bij de warme overdracht
- het verkennen van de mogelijkheid tot een gemeenschappelijke aanpak

4.4.2 Doorlopende ondersteuningslijn s(b)o-v(s)o

Leerlingen profiteren van goed doorlopende ondersteuningslijnen tussen het primair-, en voortgezet onderwijs. Door intensiever samen met het samenwerkingsverband primair onderwijs op te trekken verbeteren we de soepele po-vo overgang van leerlingen met extra ondersteuningsvragen.

Leerlingen die in groep 7 van het s(b)o zitten, worden in kaart gebracht. Onder meer wordt de behoefte aan extra ondersteuning beoordeeld. School en ouders beoordelen samen op welke wijze de leerlingen voorbereid worden op (de overstap naar) het vo of het vso. De insteek is om duidelijk te krijgen welke ondersteuning voor deze leerlingen nodig is om de aansluiting naar het vervolgonderwijs optimaal en succesvol te laten zijn op het v(s)o. Het doel is om in het tijdsbestek van dit ondersteuningsplan tot een doorlopende ondersteuningslijn te komen zodat deze leerlingen een goede overgang naar het vo respectievelijk vso ervaren.

4.5 Commissie voor toewijzing en advies (CTA)

Indien de ondersteuningsbehoefte van de leerling de mogelijkheden van het regulier vmbo, havo of vwo te boven gaat kan een leerling zijn aangewezen op het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of een tussenvoorziening op het opdc. Voor toelating op het praktijkonderwijs of het voortgezet onderwijs dient het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) af te geven. Voor toelating op één van de voorzieningen op het opdc geeft het samenwerkingsverband toestemming.

Toelaatbaarheidsverklaringen of toestemming voor plaatsing op het opdc worden aangevraagd bij de commissie voor toewijzing en advies. Deze adviseert de directeur-bestuurder over het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring.

De CTA bestaat uit 2 permanente leden en 3 leden die worden betrokken uit een poule van 12 personen uit de scholen van het samenwerkingsverband. In de poule zitten leidinggevendenden, coördinatoren ondersteuning en begeleiding en docenten. Eén van de permanente leden is een gedragswetenschapper en één is de voorzitter van de CTA. Zie voor de werkwijze van de CTA bijlage 4.

De permanente leden beslissen over toelating tot kortdurende tussenvoorzieningen. Dit betreft Rebound, BBZ.

Ook de tlv-aanvragen voor het praktijkonderwijs worden beoordeeld door de permanente leden van de CTA, aangevuld met twee deskundigen: een psycholoog en een deskundige op het gebied van lwoo en pro. Deze twee deskundigen geven onafhankelijk advies. De tlv's voor het praktijkonderwijs zijn gebaseerd op vaststaande criteria en dienen in een korte tijd te worden beoordeeld. Dit vraagt om een efficiënte aanpak. Afwijken van de criteria mag in geval het praktijkonderwijs als meest passende plek wordt gezien en op basis van de adviezen van de deskundigen.

Voor de overige tussenvoorzieningen (schakelklas en vmbo op het opdc) en de toelaatbaarheid tot het vso zal een volledige CTA van 5 personen worden ingezet.

De CTA heeft daarnaast een adviesfunctie. Scholen en/of ouders kunnen een onafhankelijk advies bij de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband aanvragen. De permanente leden van de CTA geven op basis van hun kennis en expertise een advies. Zij zullen, indien nodig, één of meer deskundigen vanuit het opdc betrekken bij deze advisering. De directeur-bestuurder brengt dit advies over op de betrokkenen. Deze adviezen zijn niet bindend, maar kunnen wel leiden tot een doorbraak als ouders en school er samen niet uitkomen.

4.6 Samenvatting van de opbrengsten

Het samenwerkingsverband maakt in het tijdbestek van dit ondersteuningsplan en als onderdeel van de extra ondersteuning werk van:

1. Samenwerking opdc en regulier onderwijs: de opdc doelgroep – leerlingen onderbouw vmbo op het opdc – worden in het regulier onderwijs geplaatst.
2. Een kleinschalige, kortdurende preventieve voorziening voor leerlingen die tijdelijk niet in de reguliere setting tot leren komen.
3. Samenwerking Trias vmbo en Altra College: vso-leerlingen de gelegenheid bieden om extra vakken te volgen en te worden opgeleid om een diploma en/of certificaat op vmbo-niveau te halen.
4. Havo-/vwo-leerroute: havo-/vwo-scholen ontwikkelen met het opdc en het vso gezamenlijk een leerroute, zodat deze leerlingen met extra begeleiding binnen het reguliere onderwijs kunnen blijven. De scholen worden gefaciliteerd om een programma op maat te ontwikkelen en de samenwerking duurzaam vorm te geven.
5. Uitbreiding arrangementen: realiseren van een aantal specifieke arrangementen voor kleine groepen leerlingen.
6. Onderwijszorgarrangement met Dynamica XL en zorgrelaties een doorlopende leerlijn in het vso voor leerlingen met een cognitieve beperking voorheen beperkt of geen onderwijs volgen.
7. Aansluiting po-vo:
 - a. Doorlopende ondersteuning voor leerlingen van s(b)o naar v(s)o: duidelijk maken welke ondersteuning voor leerlingen in het so en sbo nodig is om de aansluiting naar het vervolgonderwijs optimaal en succesvol te zijn op het v(s)o.
 - b. Aansluiting en overdracht van leerlingen met meer- en hoogbegaafdheidskenmerken optimaliseren.

Hoofdstuk 5 Het ondersteuningsbudget

5.1 Inleiding

Het samenwerkingsverband ontvangt middelen vanuit het Rijk op basis van het aantal leerlingen vermenigvuldigd met een normbedrag. Zo ontstaat een normatief ondersteuningsbudget voor de regio.

Bij de middelen die het samenwerkingsverband van het Rijk ontvangt, wordt onderscheid gemaakt tussen bekostiging voor lichte en zware ondersteuning. Bij de toekenning van de middelen maakt het samenwerkingsverband dit onderscheid niet en wordt gewerkt vanuit de afgesproken programma's (zie H.5.6).

Een groot deel van het budget kent een verplichte afdracht op basis van de toegekende toelaatbaarheidsverklaringen voor vso en praktijkonderwijs. Het samenwerkingsverband heeft voor de toekenning van de toelaatbaarheidsverklaringen de Commissie van Toewijzing en Advies (CTA) ingesteld.

5.2 LWOO en PRO

Het ministerie van OCW werkt aan een nieuwe landelijke verdelingssystematiek voor de gelden voor leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro). In afwachting van deze nieuwe verdeling is de bekostiging voor lwoo en pro bij de invoering van passend onderwijs bevroren. Het beschikbare budget is destijds vastgesteld op basis van de aantallen leerlingen lwoo en pro in het samenwerkingsverband op 1 oktober 2012. Omdat de werkelijke aantallen leerlingen lwoo en pro steeds meer afwijken van die in 2012, is dit een zeer onwenselijke situatie. Recent is duidelijk geworden dat het ontwikkelproces van de nieuwe bekostigingssystematiek tijdelijk vertraagd werd, in verband met de activiteiten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs. Concreet betekent dit dat het wetstraject voor de nieuwe wijze van bekostiging lwoo en pro pas na februari 2022 weer wordt gestart en dat deze bekostigingssystematiek op zijn vroegst per 1 januari 2025 gaat gelden.

5.2.1 *Opting out voor lwoo*

Ter overbrugging naar de nieuwe systematiek hebben de samenwerkingsverbanden de mogelijkheid gekregen tot opting out voor lwoo. SVZ heeft hiervoor gekozen vanaf 1 januari 2018. De regeling houdt in dat de budgetten over de scholen worden verdeeld op basis van historische gegevens uit 2016 en 2017. Het gemiddeld percentage lwoo-leerlingen van deze twee jaar is bepalend voor het budget per school. Lwoo-middelen die overblijven worden doorgezet naar de scholen in de regio.

5.2.2 *Praktijkonderwijs*

Voor praktijkonderwijs is sinds 2016 een toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband nodig. Hiervoor gelden landelijk vastgestelde criteria. De verwachting is dat een toelaatbaarheidsverklaring noodzakelijk blijft. Zie voor de landelijke criteria pro bijlage 5.

5.3 Beschikbare middelen voor het voortgezet speciaal onderwijs

Landelijk worden drie vso-categorieën voor de bekostiging gehanteerd:

Vso categorie 1 (laag)	Betreft zeer moeilijk opvoedbare kinderen, zeer moeilijk lerende kinderen en langdurig zieken
Vso categorie 2 (midden)	Betreft leerlingen met een lichamelijk beperking
Vso categorie 3 (hoog)	Betreft leerlingen met een meervoudige beperking

Aan elke categorie is een ondersteuningsbedrag gekoppeld, dat direct door DUO wordt afgehaald van het budget van het samenwerkingsverband en gaat naar de vso-school waar de leerling is ingeschreven. Het samenwerkingsverband stelt vast in welke categorie de leerling valt en legt dit vast in de toelaatbaarheidsverklaring.

De huidige inzet van deze middelen ligt dicht bij het landelijk gemiddelde (3,5%). De ambitie is om meer ondersteuning in het regulier onderwijs mogelijk te maken en het deelnamepercentage van vso naar 3% te brengen.

Als er sprake is van tussentijdse groei tussen 1 oktober en 1 februari van een schooljaar, dient het samenwerkingsverband aanvullende middelen beschikbaar te stellen aan de betreffende vso scholen. Vanaf 2023 wordt deze groeiregeling gewijzigd in een extra teldatum voor vso. Tot die tijd is een frictiebudget beschikbaar.

Onderzocht moet worden wat het effect is van een lagere instroom en een kortere verblijfsduur in het vso op de financiële situatie van de vso-scholen en welke rol het samenwerkingsverband en de reguliere scholen hierin kunnen vervullen. Wellicht kan dit leiden tot (tijdelijk) andere financiële afspraken.

5.4 Middelen extra ondersteuning regulier onderwijs en tussenvoorzieningen

De hoogte van het budget voor de extra ondersteuning op de reguliere scholen en het opdc is mede afhankelijk van de kosten voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs. Het gaat hier om communicerende vaten. Hoe meer leerlingen worden verwezen naar het speciaal onderwijs, hoe minder budget beschikbaar is voor de reguliere scholen en andersom. Het samenwerkingsverband vindt een aantal activiteiten van een dermate groot belang, dat hiervoor op voorhand financiële middelen worden toegekend. Dit betreft de voorzieningen op het opdc en de Teacch-groep bij Dynamica. Om het samenwerkingsverband goed te kunnen laten functioneren, worden overheadkosten gemaakt. Hieronder vallen de kosten voor directeur-bestuurder samenwerkingsverband, directiesecretariaat, beleidsmedewerker, de commissie voor toewijzing en advies, de kosten voor de ondersteuningsplanraad, huisvesting, diensten door derden (o.a. de ondersteuning door het Servicebureau van OVO-Zaanstad), e.d. Alle overgebleven middelen worden verdeeld over de reguliere vo-scholen conform de financiële uitgangspunten (zie volgende paragraaf).

5.5 Verdeling middelen

Bij de verdeling van de baten spelen de volgende uitgangspunten een rol:

- De tussenvoorzieningen Saenstroom vmbo, Saenstroom TOP (Rebound), BBZ en Saenstroom Diensten zijn ondergebracht bij de Stichting Saenstroom (opdc). Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de tussenvoorzieningen. Bekostiging van de voorzieningen vindt plaats door de basisbekostiging van een leerling over te dragen aan het opdc (voor vmbo-leerlingen), aangevuld met middelen vanuit het samenwerkingsverband (voor de overige voorzieningen).
- Alle scholen voor voortgezet onderwijs zorgen voor een passend aanbod voor de bij hun ingeschreven leerlingen. Hiervoor worden de reguliere middelen van de scholen en de middelen vanuit het samenwerkingsverband aangewend. Het leerlingenaantal is leidend voor de verdeling over de scholen.
- Daar waar onderwijs en hulpverlening samenwerken en moeten zorgen voor onderwijs-zorgarrangementen op maat, wordt het onderwijsdeel in principe bekostigd uit de middelen van de school van inschrijving.
- Per 1 januari 2018 is een vorm van opting out toegepast bij de verdeling van de lwoo-middelen. Hierbij wordt het gemiddelde percentage van de teldatum 2016 en 2017 leidend voor de toekenning van het budget voor nieuwe leerlingen. Deze vorm van opting out wordt toegepast tot er nieuw landelijk beleid is. Daarna zal in de regio een systematiek worden toegepast waarin de sociaaleconomische status een rol gaat spelen.
- Het budget voor onderwijs en begeleiding van hoogbegaafde leerlingen wordt op leerlingenaantal verdeeld over de vier havo/vwo-scholen.
- Voor de toekenning van de middelen voor extra ondersteuning tellen de leerlingen uit het praktijkonderwijs 3 keer mee, leerlingen die onderwijs volgen in de onderbouw vmbo van het opdc tellen 10 keer. Deze factoren zijn ontstaan vanuit de voormalige rugzakjes. In het praktijkonderwijs was het percentage leerlingen met een LGF 3x zo hoog, bij het opdc 10x zo hoog, in vergelijking met de andere scholen. Voor het praktijkonderwijs blijft deze keuze gehandhaafd, hetzelfde geldt voor het opdc totdat het opdc is afgebouwd. Bij de omvorming is een nieuwe bekostigingssystematiek voor het opdc noodzakelijk.
- Uitdelingen waarbij subsidies betrokken zijn worden ondergebracht bij het programma 'gesubsidieerde projecten'.
- Er wordt rekening gehouden met indexatie.
- De kosten voor groei vso op basis van 1 februari is opgenomen bij de afdrachten. Voor dit onderdeel is een landelijke aanpassing in voorbereiding als gevolg van de verschuiving van de teldatum in het primair onderwijs naar 1 februari, en de bekostiging op kalenderjaarbasis. Dat geldt ook voor het vso, deze teldatum gaat op 1 februari 2022 in als grondslag voor kalenderjaar 2023.

5.6 Toelichting programma's

5.6.1 *Programma 01 Overheadkosten*

Om het samenwerkingsverband goed te kunnen laten functioneren, worden overheadkosten gemaakt. Hieronder vallen:

- de kosten voor directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband, secretariële ondersteuning, beleidsmedewerker;

- dienstverlening (facilitair, financiën, HR) ondersteuning door OVO-service;
- onkosten en vergoeding voor de leden van de ondersteuningsplanraad;
- vergoeding voor de leden van de Commissie voor Toewijzing en Advies (CTA);
- huisvestingskosten;
- diensten van derden (jaarlijks tijdelijke projecten buiten diensten derden).

5.6.2 *Programma 02 Lwoo-bekostiging opting out*

Historische gegevens vormen de basis van de lwoo-bekostiging per school.

Tussentijds aandachtspunt wordt dat de vmbo-onderbouw op het opdc naar de reguliere scholen overgaat. Deze systematiek blijft gehandhaafd totdat duidelijk is wat de nieuwe wetgeving wordt voor de landelijke verdeling van middelen lwoo en pro. Zodra deze bekend is, zal het gesprek over de verdeling binnen de regio weer worden hervat.

5.6.3 *Programma 03 Uitdeling resultaat lwoo/pro*

Middelen die resteren vanuit het lwoo-/pro-budget worden verdeeld over de scholen t.b.v. de ondersteuning van kwetsbare leerlingen en/of leerlingen die minder kansen hebben. De middelen worden op bestuursniveau toegekend op basis van het aantal leerlingen in de vso-scholen, praktijkscholen, vmbo-scholen (incl. opdc) en leerjaar 1 van de havo/vwo-scholen.

5.6.4 *Programma 04 Aanvulling opdc*

Het samenwerkingsverband zal dit programma handhaven zolang het opdc vmbo-onderbouw aanbiedt. Op basis van de opting-out regeling krijgt het opdc voor 85% van de leerlingen lwoo-bekostiging. De overige 15 % wordt aangevuld, dus het opdc krijgt voor elke leerling die daar het gehele schooljaar onderwijs volgt lwoo-bekostiging, ook als een leerling is ingeschreven op een havo-school. Daarnaast wordt het lwoo-bedrag met 10% verhoogd, deze extra middelen worden ingezet voor de specialisten.

5.6.5 *Programma 05 TOP/rebound*

Momenteel is het beschikbare bedrag € 23 per leerling in het samenwerkingsverband, dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

5.6.6 *Programma 06 Dienstencentrum*

Jaarlijks ontvangt het opdc € 20.000 voor de inzet van de specialisten in de reguliere scholen.

Het bedrag is bedoeld om het uurtarief laag te houden. De reguliere scholen betalen daardoor een uurtarief van € 50 voor de inzet van het dienstencentrum.

5.6.7 *Programma 07 Maatwerk*

€ 50.000 voor niet voorziene kosten voor leerlingen die een maatwerktraject nodig hebben. Op aanvraag toe te kennen door de directeur-bestuurder.

5.6.8 *Programma 08 Hoogbegaafden*

Binnen de bekostiging is momenteel een bedrag van € 14,09 per leerling opgenomen ten behoeve van het onderwijs aan hoogbegaafden. Het totaalbedrag wordt verdeeld over de havo/vwo-scholen op basis van leerlingenaantallen, t.b.v. programma-aanpassing voor hoogbegaafde leerlingen. Het bedrag per leerling wordt jaarlijks vastgesteld.

5.6.9 *Programma 09 Teacch*

Er wordt een bedrag van € 45.000 toegekend aan Dynamica XL ten behoeve van een onderwijsassistent in de Teacch-groep.

5.6.10 *Programma 10 Extra ondersteuning in het reguliere vo*

Alle middelen die overblijven en niet in de andere programma's nodig zijn worden, volgens de afspraken bij de uitgangspunten, op leerlingenaantal verdeeld over de reguliere vo-scholen.

5.6.11 *Programma 11 Bijzondere projecten*

- Project Schoolmaatschappelijk werk, gesubsidieerd door de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland
- Project Regionale aanpak vsv, activiteiten vanuit de middelen voortijdig schoolverlaten
- Project Hoogbegaafden: Overstap po-vo voor meer- en hoogbegaafden, gesubsidieerd door het Rijk
- Project veiligheid, gesubsidieerd door de gemeente Zaanstad.

5.7 Bestedingsplan bovenmatige reserves

In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur is een bestedingsplan gemaakt voor de versnelde afbouw van bovenmatige reserves van het samenwerkingsverband. In de evaluatie van passend onderwijs zijn 25 maatregelen opgenomen om passend onderwijs te verbeteren. Maatregel 23 houdt in dat de middelen voor passend onderwijs niet op de plank mogen blijven liggen.

SVZ heeft in het verleden een bestemmingsreserve opgebouwd om de nieuwe landelijke verdeling van de lwoo- en pro-middelen te kunnen opvangen. De verwachting, vanuit eerdere plannen, was dat SVZ een forse teruggang in het budget kan verwachten. Echter door maatregel 23 in de evaluatie van passend onderwijs is het niet langer toegestaan om een dergelijke bestemmingsreserve aan te houden.

De hoofdlijnen van het bestedingsplan zijn grotendeels beschreven in de paragrafen 3.3 en 4.3 en zijn daarmee geïntegreerd in het ondersteuningsplan. In de (meerjaren) begroting is een apart programma opgenomen (programma 12).

5.8 Meerjarenbegroting

Er is een ingrijpende verandering te verwachten voor het samenwerkingsverband en het opdc. Deze veranderingen zullen ook tot uitdrukking moeten komen in de meerjarenbegroting. Op dit moment is daar echter nog te veel onzekerheid over. Er is daarom voor gekozen de meerjarenbegroting op te stellen op basis van de huidige afspraken. Jaarlijks zal de meerjarenbegroting gelijktijdig met de kalenderjaarbegroting worden bijgesteld in relatie tot de ontwikkelingen.

De verwachting is dat bij het ondersteuningsplan van 2024 een realistische meerjarenbegroting kan worden opgenomen. Tot die tijd zal de aangepaste meerjarenbegroting jaarlijks ter instemming worden voorgelegd aan de OPR.

De meerjarenbegroting is opgenomen in bijlage 6.

Hoofdstuk 6 Betrokkenheid van ouders/verzorgers

6.1 Samenwerking school en ouders

Een van de belangrijkste uitgangspunten van passend onderwijs is de versterking van de samenwerking tussen school en ouders. In het bijzonder gaat het dan om ouders van leerlingen met ondersteuningsvragen.

De scholen zijn verplicht de ouders te betrekken bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief. Voor het handelingsdeel van dit document is de instemming van de ouders vereist. Scholen dienen de ouders ook te betrekken in de voortdurende evaluatie van de ontwikkeling van de leerling richting het geformuleerde perspectief. Het is de taak van de scholen om ouders zo volledig mogelijk te informeren over de voortgang van de vorderingen van de leerlingen en niet pas wanneer er problemen zijn. Verder dienen de scholen bijzondere aandacht te besteden aan de kwaliteit van de communicatie met de ouders. Die kwaliteit wordt gewaarborgd door vertrouwen, respect en verbondenheid met de leerling.

In de regio zijn twee ontwikkelingen ten aanzien van de betrokkenheid ouders te vermelden:

1. Er komt een steunpunt voor ouders en leerlingen. De verwachting is dat het steunpunt per 1 augustus 2022 in werking is. Tot die tijd is de website van het samenwerkingsverband een belangrijke bron voor informatie.
2. Het samenwerkingsverband vo is in gesprek met het samenwerkingsverband po en het s(b)o om een doorlopende leer- en ondersteuningslijn af te spreken voor deze kwetsbare doelgroep, zodat zij een 'zachte landing' kunnen maken in het voortgezet onderwijs.

6.2 Zorgplicht

Schoolbesturen hebben zorgplicht. Dat betekent dat de schoolbesturen de verantwoordelijkheid hebben om leerlingen, die bij een school zijn aangemeld, een passende onderwijsplek te bieden, dan wel ze te begeleiden naar een passende plek. Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school heeft de taak om te beoordelen of de leerling, indien nodig, extra ondersteuning op de eigen school kan krijgen. Het schoolondersteuningsprofiel vormt hierbij het uitgangspunt. Kan de school zelf geen passende onderwijsplek bieden, dan dient te worden gekeken naar een plek op een andere reguliere school binnen het samenwerkingsverband. Alleen indien het niet haalbaar is om een leerling binnen het regulier onderwijs te plaatsen en daar de vereiste ondersteuning te bieden, doet het bevoegd gezag de ouders een aanbod voor een plek in het opdc of vso. De school is verplicht om de ondersteuningsbehoefte van de leerling duidelijk in kaart te brengen en gaat na of de begeleidingsmogelijkheden daadwerkelijk ontoereikend zijn, voordat zij een dergelijk besluit neemt. Er is daarom altijd een schriftelijke, goede onderbouwing nodig. In het traject po-vo in de regio Zaanstad melden ouders hun kind uiterlijk medio maart aan bij de school van hun keuze. Er gelden wettelijke termijnen voor het vinden van een passend onderwijsaanbod. Als de ouders het niet eens zijn met de toelatingsbeslissing van de school, dan treden de procedures, zoals beschreven in paragraaf 6.6 in werking.

6.3 Aanmelding en toelating van leerlingen

6.3.1 Procedure overstap po-vo

De overstap van leerlingen uit het (speciaal) basisonderwijs en uit het speciaal onderwijs naar het voortgezet onderwijs wordt in het laatste jaar van verblijf op deze scholen nauwkeurig voorbereid. De ouders/verzorgers zijn daar nauw bij betrokken. De ouders/verzorgers en leerlingen worden goed geïnformeerd over de overgang naar het voortgezet onderwijs, de advisering door het basis- en speciaal onderwijs en over de afname van toetsen en/of testen bij leerlingen.

Ook worden de ouders/verzorgers geïnformeerd over de procedure van aanmelding, toelating en plaatsing van leerlingen. Jaarlijks wordt hiervoor op de regio afgestemd voorlichtingsmateriaal ontwikkeld, zoals de povo-procedure, de keuzegids 'De Overstap' en brochures over aanmelding en inschrijving.

Op grond van de Wet op het Primair Onderwijs (artikel 42, lid 1) hebben ouders recht op inzage in het onderwijskundig rapport en wordt hen desgewenst een afschrift verstrekt. Bijzondere aandacht wordt daarbij gevraagd voor leerlingen die in het primair onderwijs gebruik maken van een ontwikkelingsperspectief. De scholen voor primair onderwijs dragen zorg voor een adequate informatieoverdracht. De procedures met betrekking tot aanmelding en inschrijving zijn te vinden op de website van povo:

www.povozaanstreek.nl

6.3.2 Zorg voor leerlingen met ondersteuningsvragen bij de overgang

Bij de overstap naar het voortgezet onderwijs willen de ouders weten wat de ondersteuningsmogelijkheden zijn van de school voor voortgezet onderwijs waar hun kind is aangemeld. Deze mogelijkheden staan opgetekend in het schoolondersteuningsprofiel van de school. De school plaatst het profiel in de schoolgids en op de website, zodat het voor iedereen (ouders, leerlingen en andere partijen) inzichtelijk is wat de mogelijkheden van de school zijn. Via de website van het samenwerkingsverband: www.swvzaanstreek.nl is de informatie eveneens te vinden.

6.4 Ontwikkelingsperspectief

Voor een leerling die in aanmerking komt voor extra ondersteuning wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) opgesteld. In het opp staat wat de rol van de ouders is in de ondersteuning van hun kind.

Namens het bevoegd gezag stelt de school het ontwikkelingsperspectief vast. Ouders hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel van het opp. De school evalueert het ontwikkelingsperspectief minstens één keer per jaar met de ouders en stelt het zo nodig bij.

6.5 Betrokkenheid ouders bij leerlingbespreking

In de ondersteuningsstructuur van scholen is ingebouwd dat er regelmatig overleg is over leerlingen tussen leraren. Dat overleg is gewenst om problemen te delen en aan te pakken, om af te stemmen en te bezien of aanvullende maatregelen nodig zijn.

Dit overleg is een professioneel overleg van direct betrokkenen bij de school.

In sommige gevallen is er bij een leerling sprake van extra ondersteuning omdat de aanpak op klassenniveau geen of te weinig effect heeft. In dat geval wordt een beslissing genomen de leerling te bespreken in een interne leerlingbespreking of in een overleg waaraan ook externe deskundigen deelnemen. Voor een leerlingbespreking met externe partners is expliciete toestemming van de ouders nodig.

Indien een school vindt dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft, spelen de ouders, als meest deskundige met betrekking tot hun kind, nadrukkelijk een rol in het geven van relevante informatie en bij het aangeven van mogelijke ondersteuningsbehoeften van hun kind.

Leerlingen zelf krijgen ook de gelegenheid om aan te geven wat hun behoeften zijn. De school neemt deze suggesties mee bij het opstellen van de ondersteuningsbehoeften en bij het vinden van een zo passend mogelijk arrangement, tussenvoorziening of school.

6.6 Als ouders en school niet op één lijn zitten

Als ouders het niet eens zijn met een besluit van de school van aanmelding of inschrijving over de toelaatbaarheid van hun kind, de ondersteuning die geboden wordt of het aanbod om geplaatst te worden op een tussenvoorziening of voortgezet speciaal onderwijs, kunnen zij in eerste instantie proberen om met de school tot een oplossing te komen. Lukt dat niet, dan kan door de school of de ouders het samenwerkingsverband worden ingeschakeld voor het geven van een onafhankelijk advies. Ouders en school kunnen ook een beroep doen op een onderwijsconsulent. Meestal wacht deze het advies van het samenwerkingsverband af. Komen ouders en school er dan nog niet uit, dan kan een klacht worden ingediend bij het schoolbestuur of het geschil worden voorgelegd aan de Landelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs.

De onderwijs(zorg)consulent

Onderwijsconsulenten bemiddelen tussen ouders en de school. Onderwijsconsulenten zijn ingesteld door het ministerie van OCW. Het zijn onafhankelijke deskundigen, waarop ouders en scholen kosteloos een beroep kunnen doen als zij het niet met elkaar eens worden over schoolplaatsing, verwijdering of het ontwikkelingsperspectief. Het gaat hierbij om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Sinds enige tijd zijn er ook onderwijszorgconsulenten, aangezien leerlingen die vastlopen in het onderwijs veelal ook ondersteuning nodig hebben of krijgen vanuit de jeugdhulpverlening. Deze consulenten hebben naast deskundigheid op het gebied van het onderwijs ook specifieke kennis over de mogelijkheden in de hulpverlening.

De formele regelingen om geschillen op te lossen of een onderwijsconsulent in te schakelen zijn in bijlage 7 opgenomen.

Hoofdstuk 7 Samenwerking met de gemeenten

7.1 Inleiding

Het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek wil een passende plek bieden aan elke leerling binnen het onderwijspalet van de Zaanse vo- en vso-scholen. Een goede kwaliteit van het onderwijs en goede samenwerking met de gemeenten zijn daarbij cruciaal. De onderwijsbestuurders van het voortgezet onderwijs en de wethouders van de gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan hebben gezamenlijk uitgangspunten geformuleerd waarin de gemeenschappelijke visie op de aansluiting tussen onderwijs en jeugdzorg tot uitdrukking is gebracht (zie bijlage 8). Zowel de onderwijsbestuurders als de gemeenten onderschrijven het belang van een integrale aanpak daar waar het gaat om ontwikkelingsvraagstukken van jongeren en de relatie met de gezinnen en de samenleving.

Er is een kernteam vo passend onderwijs ingericht waarin het samenwerkingsverband vo, het jeugdteam en de gemeenten (Oostzaan, Wormerland en Zaanstad) vertegenwoordigd zijn. Daarnaast is er ook een kernteam po/vo, hier sluit het samenwerkingsverband primair onderwijs ook aan. In deze overleggen vindt afstemming en beleidsontwikkeling plaats op het gebied van onderwijs, leerplicht, leerlingenvervoer, onderwijszorgarrangementen, samenwerking met jeugdteams en jeugdhulp.

Andere beleidsterreinen die verband houden met het samenwerkingsverband en onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen zijn de uitvoering van de leerplichtwet, participatiewet en de onderwijshuisvesting.

7.2 Aansluiting Jeugdhulp - Passend Onderwijs

7.2.1. Huidige situatie

Leerkrachten kunnen in een vroeg stadium signalen zien die mogelijk wijzen op problemen. Die signalen zijn bijv. veel verzuim, schoolwerk structureel niet in orde, plotseling verandering van gedrag in de klas, aandacht vragen en dergelijke. Het is van belang deze signalen niet te negeren, maar door te geven aan de mentor of de coördinator ondersteuning en begeleiding (cob), die kan nagaan of schoolmaatschappelijk werk of jeugdhulp nodig is.

Een integrale, gezinsgerichte aanpak van hulpvragen betekent afstemming tussen wat thuis gebeurt en wat op school gebeurt. Daarvoor is afstemming nodig van het jeugdteam, de jeugdgezondheidszorg en de specialistische hulp met het onderwijs. De gemeenten werken met jeugdteams die in wijken of kernen gesitueerd zijn. In deze jeugdteams is een brede expertise vanuit de jeugdhulp vertegenwoordigd en deze is laagdrempelig beschikbaar. Zaanstad heeft de jeugdteams sinds 1 januari 2022 ondergebracht in een stichting.

Scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs betrekken echter leerlingen uit de gehele regio. Van belang is daarom dat er een vaste contactpersoon per school is, die de verbinding legt met de jeugdteammedewerker van de leerling.

Daarnaast zijn in de scholen externe adviesteams actief waarin diverse disciplines aanwezig zijn voor casuïstiekbespreking, het delen van expertise of bespreking van thema's. Op casusniveau wordt multidisciplinair overleg (mdo) gevoerd met alle betrokkenen bij één leerling om afstemming en afspraken te realiseren en te evalueren.

Aan het eind van 2017 is op twee scholen gestart met een pilot voor een ondersteuningsteam op school waarin, een vast team op school om in een vroeg stadium

signalen over leerlingen te bespreken. De pilot heeft opgeleverd dat elke school een vast contactpersoon heeft vanuit resp. jeugdteam, leerplicht en jeugdartsen. Deze vaste contactpersonen zijn beschikbaar voor advies en consultatie en kunnen in voorkomende gevallen samen met de school aan de slag met een casus.

7.2.2. Schoolmaatschappelijk werk

Het onderwijs en de gemeenten werken samen bij het realiseren van schoolmaatschappelijk werk in de scholen. Schoolmaatschappelijk werk is een laagdrempelige voorziening die erop gericht is om problemen, die leerlingen in het onderwijs ondervinden en die een relatie hebben met de gezinssituatie en omgevingsfactoren, vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.

Daarnaast is de schoolmaatschappelijk werker een deskundige gesprekspartner voor de school met betrekking tot diverse voorkomende problematiek en kan hij preventieve en lichte interventies direct op de school of in het gezin uitvoeren.

Verder zorgt de schoolmaatschappelijke werker indien nodig voor een vlotte toeleiding naar de jeugdteams.

7.2.3. Specialistische jeugdhulp

De werkwijze in de specialistische jeugdhulp in de regio Zaanstreek-Waterland is sinds 1 januari 2018 erop gericht om resultaatgericht en domein-overstijgend te gaan werken op basis van de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige én het gezin, in plaats van op het aanbod van instellingen. De specialistische jeugdhulp heeft andere contracten per 1 januari 2022, maar de werkwijze zal nagenoeg gelijk blijven.

Deze werkwijze leidt tot een vereenvoudiging en tot verbeteringen voor zowel gezinnen, lokale teams en aanbieders.

De ambitie is dat de school door de specialistische hulpverlener betrokken wordt in het behandelplan. Tot nu toe gebeurt dit niet overal. Dit is een speerpunt van de gemeenten voor de komende twee jaar.

7.3 Samenwerking met leerplicht

7.3.1. Wettelijk kader

De gemeente Zaanstad voert de Leerplichtwet uit voor Oostzaan, Wormerland en Zaanstad.

Leerplicht wordt ingezet om de leerplichtwet te handhaven, maar ook om verzuim zoveel mogelijk te voorkomen. Er wordt daarom gewerkt op basis van een preventief verzuimbeleid. Via de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) staat met name de samenwerking met ketenpartners centraal en beschouwt leerplicht haar taak nu eerder als "waarborgen van het recht op onderwijs".

Ongeoorloofd schoolverzuim is verzuim zonder geldige reden. Dit verzuim moet door de school via het verzuimloket DUO gemeld worden. Formeel maakt de wet onderscheid in twee soorten ongeoorloofd verzuim: relatief verzuim en absoluut verzuim.

1. *Relatief verzuim*: er is sprake van relatief verzuim als een bij een school ingeschreven leer- of kwalificatie plichtige leerling ongeoorloofd afwezig is. Relatief verzuim is te verdelen in:

- *Wettelijk verzuim*: als een leerling in een periode van 4 weken 16 uur les- en/of praktijktijd afwezig is en de reden onbekend is.

- *Langdurig relatief verzuim*: als een leerling zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt. Bij deze groep is meer aan de hand dan een korte periode regelmatig spijbelen. Deze jongeren volgen langdurig geen of weinig onderwijs. Twee subgroepen:
 - *Langdurig relatief verzuim* van vier weken tot drie maanden
 - *Langdurig relatief verzuim* langer dan drie maanden
- *Luxe verzuim*: als een leerling zonder toestemming van de schoolleiding (tot 10 dagen) of van de leerplichtambtenaar (meer dan 10 dagen) buiten de schoolvakantie verzuimt wegens (extra) vakantie.
- *Overig verzuim*: als een leerling enkele uren of dagen met onbekende reden afwezig is (te laat komt of spijbelt) en de wettelijke termijn van 16 uur in 4 weken nog niet is bereikt.

2. *Absoluut verzuim*: er is sprake van absoluut verzuim als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. De ouder(s)/verzorger(s) zijn verantwoordelijk voor inschrijving. Al vanaf de eerste dag dat een leerplichtige jongere niet op een school is ingeschreven is sprake van absoluut verzuim.

Geoorloofd schoolverzuim is verzuim met een geldige reden, zoals ziekte of verlof/toestemming van de schoolleiding. Wanneer sprake is van ziekte schakelt de school de jeugdarts in. De jeugdarts biedt begeleiding en advies aan leerlingen, ouder(s)/verzorgers en scholen rondom ziekteverzuim. Het doel is belastbaarheid in kaart brengen en adviezen geven die het hervatten van schoolgang bevorderen. Wanneer een leerling na twee oproepen niet bij de jeugdarts verschijnt of blijft verzuimen nadat hij of zij na oordeel van de jeugdarts wel belastbaar is, kan dit via het verzuimloket van DUO gemeld worden bij de leerplichtambtenaar.

7.3.2. Preventief verzuimbeleid

Het onderwijs houdt zich samen met leerplicht intensief bezig met de problematiek rondom schoolverzuim van leerlingen, in alle verschijningsvormen en op alle niveaus.

De volgende uitgangspunten zijn bij preventief verzuimbeleid van belang:

- Regelmatig of langdurig schoolverzuim is een bedreiging voor de ontwikkeling van het kind.
- Langdurig schoolverzuim en schooluitval begint veelal bij kortdurend verzuim.
- Kortdurend schoolverzuim moet om die reden bij de eerste (zorg)signalen snel en daadkrachtig worden aangepakt.
- Schoolverzuim heeft vaak meerdere en complexe oorzaken.
- Schoolverzuim is vaak een signaal dat er in de thuis-, school- en/of de omgevings situatie van het kind problemen zijn.

De preventieve aanpak van verzuim vindt vooral in de scholen plaats. Bij de preventieve aanpak hoort een goede overdracht van de verzuimgegevens tussen po en vo, maar ook tussen vo en mbo.

De scholen hebben beleid geformuleerd om snel en adequaat op te treden bij ongeoorloofd verzuim of zorgelijk verzuim. Met de scholen is afgesproken dat zij verzuim consequent melden, een betrouwbare verzuimregistratie voeren en alleen op rechtmatige gronden verlof verlenen. Bij zorgelijk geoorloofd verzuim kan de jeugdarts een leerling oproepen voor onderzoek en bekijken wat de belastbaarheid van een leerling is. Bij geoorloofd verzuim is de school verantwoordelijk voor de voortgang van het

onderwijsleerproces. Bij ongeoorloofd verzuim kan een leerling opgeroepen worden door de leerplichtambtenaar.

Aan elke school is een vaste leerplichtambtenaar verbonden, deze neemt ook deel aan het extern zorgteam. De school en de leerplichtambtenaar hebben onderling afspraken gemaakt over de verdere aanwezigheid op de school. Van de leerplichtambtenaren wordt verwacht dat zij snel en daadkrachtig op een verzuimmelding reageren en dat zij in overleg met de ouders, de school en eventueel hulpverlening het verzuim aanpakken.

7.3.3. Landelijk thuiszitterspact en het Zaans Pact

In 2016 is een landelijk thuiszitterspact gesloten en in 2018 heeft dat geleid tot een Zaans Pact. Zowel de gemeenten, schoolbesturen, GGD en Jeugdhulp hebben dit pact ondertekend. In 2021 is het geëvalueerd en geactualiseerd. De landelijke ambitie 'de ambitie dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg' is landelijk en ook binnen onze regio niet gehaald. Geen thuiszitters is wellicht een utopie, maar we zetten wel alles in om zo min mogelijk thuiszitters te hebben en de periode van thuiszitten ook zo kort mogelijk te laten duren.

Er is als onderdeel van het Zaans Pact een thuiszitterstafel ingericht waar maandelijks de leerlingen, die als thuiszitter bij het samenwerkingsverband zijn gemeld, besproken worden. Ook leerlingen die langdurig ziek zijn en daardoor niet naar school kunnen worden besproken. Voor alle leerlingen die niet naar school gaan, wordt gezocht naar passend maatwerk om de schoolgang te bevorderen of te herstellen.

Aan tafel zit een vaste kern vanuit het samenwerkingsverband, leerplicht, jeugdarts, jeugdteam en gemeente. De doorzettingskracht voor het onderwijs ligt bij de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband. Zie het Zaans Pact op de website van het samenwerkingsverband: www.swvzaanstreek.nl

7.4 Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

7.4.1. Inleiding

Vanuit het vso en het praktijkonderwijs zijn drie uitstroomprofielen mogelijk, namelijk 'dagbesteding', 'arbeidsmarkt' en 'vervolgonderwijs'.

In deze paragraaf wordt ingezoomd op het profiel arbeidsmarkt en wat de consequenties zijn van de decentralisaties en de Participatiewet ten aanzien van toeleiding naar de arbeidsmarkt.

7.4.2. Het uitstroomprofiel 'Arbeidsmarkt'

Vanuit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs kunnen jongeren direct worden toegeleid naar de arbeidsmarkt. Het onderwijs in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel is gericht op een brede persoonlijke vorming en op participatie in de samenleving. Daarnaast bereidt het de leerling op een duurzame manier voor op een passende plaats op de arbeidsmarkt. Hier worden twee leerroutes onderscheiden:

- Beschutte arbeid / leerwerkbedrijf
- Arbeid / loonwaardebepaling

Het is voor sommige jongeren lastig om een duurzame arbeidsplek te vinden. In de aanpak voortijdig schoolverlaten worden diverse activiteiten ingezet om deze jongeren zo goed mogelijk te begeleiden. Vanaf 18 jaar kunnen zij ook terecht bij het jongerenloket.

7.4.3 Participatiewet

Vanaf 1 januari 2015 is de Wajong alleen nog toegankelijk voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Dat betekent voor het onderwijs dat er veel minder dan voorheen schoolverlaters van pro/vso worden toegelaten tot de Wajong. Soms geeft het UWV aan dat een leerling wel arbeidsongeschikt is maar dat de duurzaamheid nog niet kan worden vastgesteld. Voor deze leerlingen is een herkeuring van de Wajong mogelijk, één jaar na de eerste beoordeling.

De gemeente is verantwoordelijk voor iedereen met een Indicatie Baanafspraken die is opgenomen in het doelgroepenregister. Alle jongeren die door het pro/vso hiervoor worden aangemeld, komen automatisch in dit register. Deze indicatie geeft aan dat je kan werken maar niet of moeilijk het wettelijk minimumloon kan verdienen. Daarnaast heb je met deze indicatie ook recht op een jobcoach. Het doel van de gemeenten ten aanzien van deze groep is hen zoveel als mogelijk bij zo regulier mogelijke werkgevers onder te brengen. Dit geeft werkgevers ook de verantwoordelijkheid om voor werkplekken te zorgen, die geschikt zijn - of geschikt zijn te maken - voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Er is een 'routekaart sluitende aanpak jongeren (vso, pro, entree) naar de arbeidsmarkt' opgesteld, waarmee gewerkt gaat worden. Het jongerenloket en UWV brengen hun expertise in een vroegtijdig stadium naar de scholen ter ondersteuning tijdens het laatste jaar op school. De scholen zetten zich in tijdens het 1^e jaar nadat de leerlingen van school zijn. Hiermee wordt gestreefd naar een slimmere inzet van elkaars expertise. De expertise van de scholen kan langer en intensiever ingezet worden voor arbeidstoeleiding en re-integratie trajecten. De scholen kennen de leerling heel erg goed.

Er is ruimte voor maatwerk waarbij, bijvoorbeeld als een oud-leerling die zijn baan is kwijtgeraakt zich meldt bij de voormalige school, de leerling door de school begeleid wordt naar een andere baan en niet door het jongerenloket. Er is nog winst te behalen in de uitvoering.

Er komt meer samenwerking in de zoektocht naar duurzame arbeidsplekken. School heeft een netwerk, jongerenloket heeft een netwerk en ook het UWV heeft een netwerk. Er kan meer gebruik gemaakt worden van elkaars netwerken.

Een oud-leerling wordt langdurig gevolgd (2 jaar). Deze groep leerlingen is kwetsbaar, het is niet vanzelfsprekend dat zij hun plek op de arbeidsmarkt vasthouden. Er wordt afgesproken wie de leerling blijft volgen.

7.5 Leerlingenvervoer

In sommige gevallen kunnen kinderen niet zelfstandig naar school of kunnen ze niet door hun ouders worden gebracht en gehaald. Als aan bepaalde criteria is voldaan, kunnen ouders een beroep doen op de verordening Leerlingenvervoer.

De verordening is van toepassing op vervoer van (gehandicapte) leerlingen van en naar scholen voor basisonderwijs, speciale scholen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs of (voortgezet) speciaal onderwijs.

De gemeenten Oostzaan, Wormerland en Zaanstad voeren ieder volgens een eigen verordening het Leerlingenvervoer uit. De gemeenten vergoeden in principe naar de dichtstbijzijnde passende school. Dit kan zijn in de vorm van georganiseerd vervoer, dan wel een financiële vergoeding.

Aanvragen voor leerlingenvervoer dienen bij de gemeente, waar het kind woonachtig is, te worden ingediend. De gemeente Zaanstad vraagt ten behoeve van het beoordelen van de aanvraag aan het samenwerkingsverband wat de dichtstbijzijnde passende school is voor de betreffende leerling.

7.6 Op overeenstemming gericht overleg (oogo)

De gemeenten in de regio Zaanstreek hebben er samen met het samenwerkingsverband voor gekozen om een regionaal oogo in te richten. Door het overleg tussen de gemeenten en het samenwerkingsverband worden de verantwoordelijkheden van het onderwijs en die van de gemeenten op punten in dit ondersteuningsplan op elkaar afgestemd.

Hoofdstuk 8 Kwaliteitszorg

In het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband staan de visie, uitgangspunten en doelen verwoord. Daarnaast hebben de scholen hun ambities gerelateerd aan de schoolondersteuningsprofielen. Het is belangrijk in het kader van kwaliteitszorg dat de doelen en ambities regelmatig en cyclisch geëvalueerd worden. Monitoren is belangrijk om het succes en de realiteitszin van de doelen te borgen. Aanpassingen moeten leiden tot verbetering in het belang van leerlingen maar ook voor de medewerkers in de scholen, de ouders, het samenwerkingsverband en alle overige betrokkenen.

De kwalitatieve en kwantitatieve verantwoording van de middelen die ingezet worden in de scholen vormen nadrukkelijk onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem van het samenwerkingsverband. De scholen dienen in hun rapportage aan het samenwerkingsverband aandacht te besteden aan de inzet van de middelen, activiteiten in de scholen en de doelen die zij realiseren met de middelen uit het samenwerkingsverband.

Om tot een goede en vergelijkbare verantwoording te komen is geïnvesteerd in de wijze waarop de kwaliteit in beeld gebracht kan worden. Uit de opbrengsten worden resultaten zichtbaar die mogelijk kunnen leiden tot een aantal beleidsaanpassingen.

De doelen van het samenwerkingsverband zijn in vergelijking met eerder jaren 'smarter' geformuleerd. Voor de evaluatie van de doelen uit het vorige ondersteuningsplan zie bijlage 1.

In onderstaand schema is beknopt weergegeven welke kwaliteitsaspecten zichtbaar worden gemaakt en welke doelen daaraan gekoppeld zijn.

Thema	Doel	Activiteiten
Aantal leerlingen in vso	<i>Geleidelijke afname naar maximaal 3% van het totaal aantal leerlingen in de regio.</i>	<i>Gegevens worden jaarlijks verstrekt door DUO en opgenomen in het jaarverslag</i> <i>De CTA bekijkt de aanvragen vanuit vo kritisch op ingezette ondersteuning, cyclisch handelen en evalueren</i> <i>Leerlingen uit so worden eerder in beeld gebracht bij vo, zodat alternatieven in beeld zijn.</i>
Minder leerlingen in vso buiten de regio	<i>Het percentage leerlingen dat buiten de regio vso onderwijs volgt van 59% terugbrengen naar 50%.</i>	<i>De vso-scholen ontwikkelen meer mogelijkheden, waar mogelijk samen met reguliere onderwijs. Onlangs is het aanbod in de regio uitgebreid met de TL-opleiding.</i> <i>Voorlichting in s(b)o over mogelijkheden binnen de regio uitbreiden.</i>

Meer leerlingen in vso halen een diploma of certificaten	<i>Streefcijfer moet nog worden bepaald, na onderzoek over huidige cijfers</i>	<i>VSO is in samenwerking met een reguliere school gestart met diplomagericht vmbo-programma voor zorg en welzijn. Onderzocht wordt of er een tweede profiel kan starten.</i>
Terugkeer vanuit (v)so naar regulier	<i>Het percentage terugkeer moet gelijk lopen met het landelijk percentage van 2%</i>	<i>In 2020 was het percentage gelijk aan het landelijk gemiddelde. De jaren daarvoor was dit aanzienlijk kleiner. Gestimuleerd wordt om bij de instroom in vo of bij de overgang van onderbouw naar bovenbouw de overstap van (v)so naar regulier te maken.</i>
Schoolverzuim en thuiszitters	<i>Voor elke leerling die dat nodig heeft wordt binnen 3 maanden een, al dan niet tijdelijk, onderwijs- en zorgarrangement geboden.</i>	<i>Het Zaans Pact is in 2021 geëvalueerd. Door het ontwikkelen van meer arrangementen worden meer mogelijkheden gecreëerd om leerlingen in een onderwijs(zorg)setting te houden. De thuiszitterstafel bespreekt maandelijks de leerlingen die op dat moment geen onderwijs volgen en zoekt naar passende (maatwerk) oplossingen samen met de hulpverlening</i>
Onderwijs en jeugdhulp	<i>Het onderhouden van een adequate samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg en leerplicht die faciliterend is aan de leerlingen op school.</i>	<i>We onderzoeken de tevredenheid van de verschillende partijen met betrekking tot de samenwerking.</i>
Financiën	<i>Er is sprake van een doelmatige en rechtmatige inzet van middelen</i>	<i>Jaarlijks wordt aan de scholen en schoolbesturen gevraagd de middelen te verantwoorden. Een samenvatting wordt opgenomen in het jaarverslag van het samenwerkingsverband. Naast de reguliere bekostiging maakt de komende twee jaar het bestedingsplan bovenmatige reserves onderdeel uit van de verantwoording.</i>

Bijlagen

Bijlage 1 Resultaten ondersteuningsplan 2018-2022

In bijgaande notitie staat een samenvatting van de resultaten van het ondersteuningsplan 2018-2022.

Bestuur en toezicht

Het samenwerkingsverband wordt geleid door een directeur-bestuurder, de algemene ledenvergadering vormt het intern toezichthoudend orgaan. De directeur-bestuurder is tevens bestuurder van Saenstroom opdc. De leden van de ALV die afkomstig zijn uit het regulier onderwijs, vormen de toezichthouder van de Stichting Saenstroom.

De directeur-bestuurder is belast met de realisatie van de doelstellingen van SVZ, de uitvoering van de wettelijke taken, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultaten. De ALV heeft in 2019 een onafhankelijk voorzitter aangesteld. Daarnaast is er een auditcommissie die adviserend kan zijn naar de algemene ledenvergadering en de directeur-bestuurder met betrekking tot de financiële situatie van het samenwerkingsverband. Het laatste jaar heeft de directeur-bestuurder ondersteuning gehad door een extern adviseur, gezien de omvang van de vraagstukken die in het samenwerkingsverband speelden. Begin 2022 is een nieuwe directeur-bestuurder geworven en is de huidige directeur-bestuurder beleidsmedewerker geworden. Dit is gebeurd op eigen verzoek.

De doelen uit het ondersteuningsplan

De volgende doelen waren in het ondersteuningsplan 2018-2022 opgenomen.

Doel 1:

Terugdringen van het aantal leerlingen in het vso tot maximaal 3% van het totaal aantal leerlingen in de regio.

Een bescheiden doelstelling waarbij de doorontwikkeling van de arrangementen in het regulier onderwijs kunnen zorgen voor een lichte daling in het vso. Daarmee wordt aan meer leerlingen in het regulier onderwijs de ondersteuning geboden die zij nodig hebben.

Doel 2:

Er wordt beleid afgesproken en toegepast om terugkeer van vso naar regulier onderwijs te bevorderen.

Doel 3:

Van alle leerlingen met een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) haalt 85% een diploma op het niveau waarop de leerling is ingestroomd in het voortgezet onderwijs.

Doel 4:

De expertise en competenties van het docententeam liggen op het niveau van het basisondersteuningsprofiel (zie bijlage 1 en 2 basisondersteuning). Dit is een doorlopend ontwikkelproces dat door de school ingevuld wordt.

Doel 5:

Het vinden van een vorm van samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg en leerplicht waarbij de samenwerking faciliterend is aan de leerlingen van de school.

In 2017-2018 wordt een pilot uitgevoerd waarbij een ondersteuningsteam wordt ingezet in de school: als uit de evaluatie blijkt dat de pilot het juiste effect heeft, wordt de aanpak in fases uitgerold over de ander scholen. Uiterlijk in 2022 werken alle scholen en jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg en leerplicht met deze aanpak. Indien uit de evaluatie blijkt dat de aanpak niet werkt, dient er in 2020 een aangepast voorstel voor een werkwijze te liggen.

Doel 6:

Er is sprake van doorlopende ondersteuning bij overstappen. Iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte heeft een begeleider bij de overstap.

Het gaat hierbij zowel om de overstap van primair naar voortgezet onderwijs als die van vmbo naar mbo. Voor de overstap van havo/vwo naar hbo en wo verwachten we van de scholen een optimale inzet om een goede ondersteuning te realiseren waar nodig. Gezien de diversiteit van deze uitstroom is hier voor het samenwerkingsverband geen directe aansturing.

Doel 7:

Vanaf 1 augustus 2020 kan voor elke leerling die dat nodig heeft binnen drie maanden een, al dan niet tijdelijk, onderwijs- en zorgarrangement worden geboden (afspraken in het thuiszitterspact).

Alle jongeren tot 18 jaar zonder startkwalificatie moeten kunnen deelnemen aan onderwijs. Voor leerlingen die (tijdelijk) niet naar school is er een (overbruggings)aanbod.

Doel 8:

De betrokkenheid van ouders vergroten bij de begeleiding van leerlingen met een ontwikkelingsperspectiefplan (opp). In elk opp is expliciet opgenomen wat de rol van ouders is bij de begeleiding van hun kind.

Doel 9:

Voor de leerlingen die ondersteuningsbehoeften hebben op het grensgebied van praktijkonderwijs en vso, zowel met een cognitieve als gedragsmatige hulpvraag en momenteel buiten de regio onderwijs volgen worden zo mogelijk maatwerktrajecten in de regio ontwikkeld. Leerlingen uit deze doelgroep krijgen een passend aanbod in de regio.

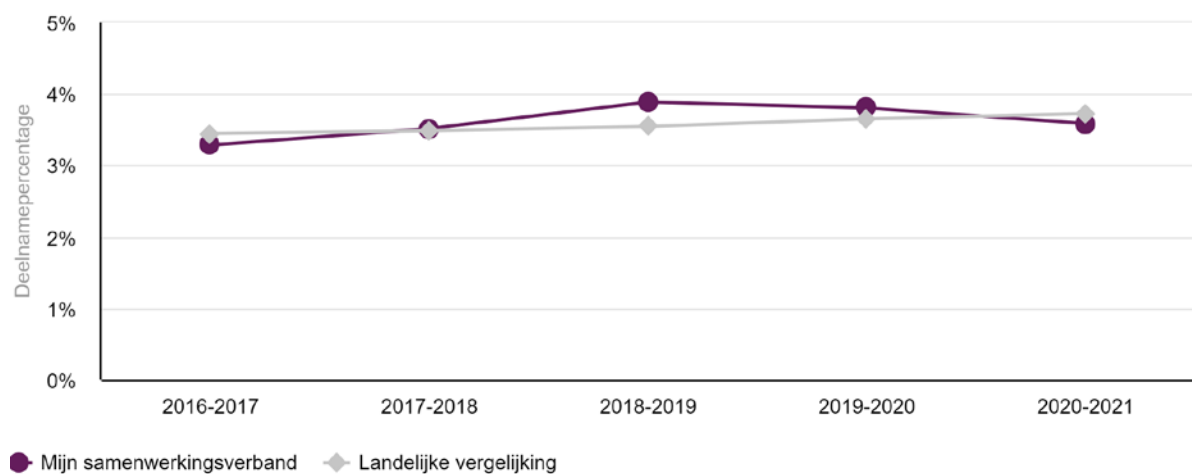
Doel 10:

Er moet een sluitende aanpak komen voor leerlingen die vanuit het praktijkonderwijs en vso toegeleid worden naar de arbeidsmarkt. Alle leerlingen uit deze doelgroep worden nog twee jaar gevolgd door school en/of jongerenloket en geholpen als zij tussentijds hun arbeidsplek verliezen.

Resultaten

1. Het aantal leerlingen in het vso is licht gedaald, maar heeft het gewenste percentage van 3% niet gehaald. Wel is, na een stijging boven het landelijk gemiddelde, het percentage weer onder het landelijk gemiddelde gekomen. Het vermoeden bestaat dat door de coronamaatregelen het al dan niet plaatsen in vso beïnvloed is. Hoe groot die invloed is, is niet onderzocht. De cijfers 2021-2022 zijn op dit moment niet bekend. Wel is landelijk afgesproken dat een jaar verlenging in het vso, zonder nieuwe TLV is toegestaan. Dit zal naar verwachting tot een stijging leiden.

In onderstaande grafiek wordt het percentage leerlingen uit de regio dat geplaatst is in het vso weergegeven.

Bron: Dashboard passend onderwijs

2. Het beleid dat in het ondersteuningsplan is beschreven t.a.v. terugkeer van vso naar vo wordt in grote lijnen toegepast, maar wordt uiteindelijk op individuele basis afgestemd. Op het dashboard passend onderwijs komt naar voren dat het percentage leerlingen dat het laatste jaar is teruggekeerd vanuit vso naar vo niet meer afwijkt van de landelijke cijfers. We vinden het van belang om dit te blijven volgen.
3. Tot nu toe is het ons niet gelukt om een methode te bedenken waarin we de leerlingen, die in de loop van hun schooltijd voor kortere of langere tijd een OPP krijgen, goed te kunnen volgen. De complexiteit van de registratie, de verschillen tussen scholen, schoolwisseling en de kleine aantallen zorgen ervoor dat wij dit doel niet in beeld kunnen brengen. We zullen in het nieuwe ondersteuningsplan afzien van een vergelijkbare doelstelling, maar wel op schoolniveau de ontwikkelingen volgen.
4. De scholen zijn verantwoordelijk voor het op peil houden van de competenties van de docenten op het gebied van passend onderwijs. Het samenwerkingsverband stimuleert en faciliteert een aantal scholingsmogelijkheden. In de afgelopen vier jaar zijn de volgende modules uit de Master EN aangeboden:
 - Probleemgedrag, preventie en interventie
 - Motivatie stimuleren en vasthouden

5. De samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg heeft een behoorlijke ontwikkeling doorgemaakt. De gemeente Zaanstad heeft nieuw beleid geformuleerd, waarbij er duidelijk voor gekozen is dat onderwijs één van de vindplaatsen voor jeugdhulpvragen is, daarmee is onderwijs een toegangspoort geworden voor de jeugdhulp. Daarnaast is de gemeente gaan werken met een stedelijk jeugdteam. Dit sluit beter aan bij de populatie op de v(s)o-scholen die uit meerdere wijken komt. Hoewel er de nodige hobbels zijn en waren en de jeugdhulp behoorlijk onder druk heeft gestaan, is de samenwerking flink verbeterd. Aan elke vo-school is een jeugdhulpverlener verbonden, die verbinding kan leggen met de hulpverlening van een individuele leerling en advies kan geven over jeugdhulpvragen. De intensiteit van de inzet van jeugdhulp is afhankelijk van de school.
Daarnaast is een belangrijke samenwerking ontstaan in de thuiszittersaanpak. Zie verder punt 7.
6. De doelstelling om voor iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte in het primair onderwijs een begeleider aan te stellen, is niet gehaald. De overgang van het ene systeem naar het andere systeem is nog steeds groot. Twee jaar met coronamaatregelen hebben hierbij zeker ook belemmerend gewerkt. Een belangrijke ontwikkeling vindt plaats vanuit de subsidie hoog- en meerbegaafden, die specifiek inzoomt op de overgang van po naar vo voor deze doelgroep. Ook voor de overgang vanuit het s(b)o naar v(s)o wordt bekeken of po en vo hier in meer kunnen samenwerken.
7. Er is hard gewerkt aan de doelstelling het aantal thuiszitters terug te dringen en de betreffende leerlingen een passend aanbod te doen. De termijn van drie maanden is, gezien de complexiteit van de ondersteuningsvragen en het moeten samenwerken van verschillende organisatie, niet realistisch gebleken. De ambitie was in lijn met de landelijke ambitie ten aanzien van thuiszitters. Ook landelijk is deze ambitie niet gerealiseerd, om dezelfde redenen. Door de inzet van de thuiszitterstafel is er wel een grote vooruitgang geboekt op het in beeld hebben van de leerlingen die het betreft, de complexiteit van de vragen en het kunnen volgen van de stappen die wel mogelijk zijn. Daar waar mogelijk is gezocht naar oplossingen, ook out-of-the-box, en znodig tijdelijk. De thuiszitteraanpak is in 2021 geëvalueerd en er zijn verbeterpunten afgesproken. Aanpassingen in wet- en regelgeving zorgen ook voor meer mogelijkheden. De ambitie zal de komende jaren hoog blijven.
8. Er heeft een hoge mate van bewustwording plaatsgevonden bij de ouders van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit werd naast het speerpunt van het samenwerkingsverband, gerealiseerd doordat er instemming moet worden gegeven op het handelingsdeel in het OPP. Daar waar ouders zelf een rol kunnen spelen in de ondersteuning wordt dit meegenomen in het handelingsdeel.
9. Vanuit de CTA wordt in casussen op het grensgebied vso en pro een overleg georganiseerd waarbij het uitgangspunt is dat leerlingen zoveel mogelijk in de regio een passend aanbod krijgen. Bij hoge uitzondering wordt een leerling uit deze doelgroep nog geplaatst in een vso-school buiten de regio (m.n. Molenduin)
10. Afspraken over een sluitende aanpak zijn gemaakt. In de praktijk hadden de coronamaatregelen grote gevolgen voor de uitvoering, stages en de toeleiding naar werk werden moeilijker te realiseren. De uitvoering blijft ook de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. Met name het zorgen voor een duurzame arbeidsplek zal extra aandacht krijgen.

Bijlage 2 Basisondersteuningsprofiel begeleidingsschool

Inleiding

In bijgaand schema is aangegeven wat van de reguliere scholen voor vmbo en havo/vwo verwacht wordt met betrekking tot de basisondersteuning. De basisondersteuning is opgesteld op basis van de beschrijving van een begeleidingsschool. Voor de praktijkscholen, het opdc en de vso-scholen is een basisondersteuningsprofiel gemaakt op het niveau van een dialoogschool. De beschrijvingen van deze profielen worden, na vaststelling door het bestuur, beschouwd als het basisondersteuningsprofiel van het samenwerkingsverband. Scholen dienen hun huidige basisondersteuningsprofiel op te stellen en vast te laten stellen door de eigen MR. Scholen die nog niet voldoen aan het niveau van het basisondersteuningsprofiel van het samenwerkingsverband zullen zich de komende jaren tot dit niveau moeten ontwikkelen. Ondersteuning die valt onder het basisondersteuningsprofiel wordt niet vergoed vanuit het samenwerkingsverband.

Uitgangspunten

1. Passend onderwijs heeft betrekking op alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.
2. De leerling is medeverantwoordelijk voor en wordt actief betrokken bij het eigen leerproces.
3. Alle docenten binnen de school/afdeling kennen de leerlingen met wie ze werken bij naam. Iedere medewerker voelt zich verantwoordelijk voor het signaleren van problemen met en om leerlingen.
4. Er is sprake van samenwerking met ouders gericht op afstemming waarbij gebruik gemaakt wordt van elkaars deskundigheid.
5. Overdrachtsgegevens zijn voor alle medewerkers beschikbaar in een beveiligd digitaal systeem. Iedere medewerker is op de hoogte van de privacyregeling m.b.t. het dossier.
6. Om de kwaliteit van de activiteiten in het bop bij te houden beschikt de school over een gedegen kwaliteitssystem.

PREVENTIEVE EN LICHT CURATIEVE INTERVENTIES

- a. Dialoog over speciale onderwijsbehoeften:
 - Onderwijsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, warme overdracht door de toeleverende school en informatie uit het gesprek met de ouders.
 - Iedere medewerker reageert op signalen door zelf actie te ondernemen of signalen door te spelen naar degene die bevoegd en/of het best in staat is om actie te ondernemen.
 - Het digitale leerlingvolgsysteem wordt door alle medewerkers gedurende de schoolloopbaan effectief benut:
 - docenten en mentoren leggen bij incidenten en periodiek gegevens vast in het beschikbare leerlingvolgsysteem;
 - het betreft gegevens over basisvaardigheden, referentieniveaus, sociaal emotionele ontwikkeling, geboden ondersteuning, samenwerking met ouders en incidenten;
 - mentoren raadplegen regelmatig het lvs en zijn in staat de gegevens te analyseren waardoor signalen opgepikt worden en tot actie overgegaan wordt.
 - De schoolleiding waarborgt de continuïteit van de dialoog over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften door regelmatig leerlingenbesprekingen te organiseren over alle leerlingen, maar frequenter over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Bij het laatste worden onderwijsbehoeften o.a. op basis van een analyse van het lvs geformuleerd en handelingsgerichte adviezen voor de leerkracht gegeven.
 - De school zorgt er op een actieve manier voor dat de informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar komt voor alle professionals in de school.
 - De mentor maakt didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar met zowel de individuele leerling, de ouders als de mentorklas.
 - Docenten en andere professionals zorgen dat zij geïnformeerd zijn over de onderwijsbehoeften van een leerling.
 - De school kan na signalering van mogelijke speciale onderwijsbehoeften gebruik maken van de diagnostische expertise (in eigen dienst of vanuit een dienstencentrum).
- b. De school waarborgt een actief en sociaal en veilig klimaat door de aanwezigheid en toepassing van een verzuimprotocol, pestprotocol, vertrouwenspersoon, convenant veilige en leefbare school en meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld
- c. Er zijn gemeenschappelijke afspraken over hoe volwassenen in de school met elkaar omgaan, hoe volwassenen met leerlingen omgaan en hoe leerlingen onderling met elkaar om moeten gaan (gedragscode, waarin meegenomen wettelijke voorschriften).

- d. Bij leerlingen die extra ondersteuning krijgen wordt dit vastgelegd in het individueel ontwikkelingsperspectief⁵
- e. Docenten maken n.a.v. de onderwijsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen.
- f. Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd op grond van:
 - speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken
 - een meer of minder dan gemiddelde intelligentie
 - verschillende leerstijlen
- g. Gedifferentieerde onderwijsprogramma's, waaronder gevarieerde en activerende didactische werkvormen, zijn opgenomen in het vakwerkplan en beschikbaar per vaksectie.
- h. De school volgt het recente aanbod voor leerlingen met dyslexie, ernstige reken- en wiskundeproblemen en dyscalculie. De school heeft hiertoe protocollen opgesteld. Tevens houdt de school zich aan de uitvoering van het dyslexie-convenant zoals vastgelegd binnen het samenwerkingsverband.
- i. De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen
- j. Er zijn onderwijsprogramma's die waar nodig afgestemd zijn op leerlingen met fysieke beperkingen, bv. aangepaste roosters, beperkte lokaalwisseling, passend ingerichte elektronische leeromgeving en ruimte voor het verrichten van medische handelingen door daartoe bevoegden.
- k. Voor leerlingen die dit nodig hebben is in een sociale vaardigheidstraining of faalangstreductietraining beschikbaar.
- l. Middelen die toegekend zijn voor ondersteuning van leerlingen worden ook als zodanig ingezet (o.a. LWOO). De school/afdeling legt daarover verantwoording af door de inzet van deze middelen zichtbaar te maken in de begroting, het jaarverslag en het resultatenoverzicht⁶.

⁵ Het ontwikkelingsperspectief is een wettelijk document dat de school verplicht opstelt voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

⁶ Voorbeelden voor de inzet van deze middelen zijn aanpassing klassengrootte en inzet assistentie in de klas

EXTRA AANDACHT/TIJD

- a. De docenten weten d.m.v. het toepassen van differentiatievormen en zelfstandig werken tijd ruimte te creëren om extra aandacht te besteden aan de leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.
- b. Elke leerling met een specifieke ondersteuningsbehoefte heeft iemand die zowel hem/haar al dan niet tijdelijk, begeleidt.
- c. Bij toelating is ruim tijd beschikbaar om de leerling te ondersteunen bij het opstarten in de school. De tijd wordt benut voor gesprekken met de leerlingen en zo nodig een introductie in de groep.
- d. Er is voor leerlingen een tweede aanspreekpunt (naast mentor of docent) om lastige situaties te bespreken.
- e. Om mentoren en docenten te ondersteunen bij het omgaan met speciale onderwijsbehoeften van leerlingen is school- en/of afdelingsniveau is, tijd beschikbaar bij ondersteuners als de zorgcoördinator, het zorgteam en het managementteam. Deze tijd is zichtbaar in het taakbeleid van de school.
- f. Er wordt gelegenheid geboden aan leerlingen om elkaar te helpen.

BESCHIKBARE MATERIALEN

- a. Er wordt gebruik gemaakt van onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken.
- b. Voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar (zowel voor leren, gedrag als fysieke beperkingen).
- c. De school regelt aanvullende onderwijsmaterialen op maat (evt. in overleg met het swv).
- d. Het omgaan met (vermoedens van) dyslexie is vastgelegd in het convenant dyslexie van het swv en een schooleigen protocol⁷.
- e. Met betrekking tot de omgang met leerlingen met ernstige reken- en wiskunde problemen en mogelijke dyscalculie worden de ontwikkelingen gevolgd.
- f. Er is een programma of aanpak in gebruik voor een veilig klimaat (o.a. ontwikkelen van sociale vaardigheden en het voorkomen van gedragsproblemen).

⁷ In het dyslexieprotocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnosticeerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie (o.a. extra tijd bij toetsen en examens, gebruik groot lettertype (arial 12), gebruik gesproken boeken).

- g. Er wordt een programma geboden gericht op het vergroten van de sociale vaardigheden en preventieprogramma's gericht op gedragsverandering (b.v. Leefstijl, Rots en Water). Voor leerlingen die niet voldoende hebben aan het basisprogramma is tenminste een sociale vaardigheidstraining en een faalangstreductietraining beschikbaar.
- h. Er wordt een programma geboden gericht op het vergroten van de studievoordigheid.

RUIMTELIJKE OMGEVING

- a. De school zorgt voor algemene fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen voor leerlingen met fysieke beperkingen (o.a. rolstoeltoegankelijkheid, invalidentoilet, lift naar een verdieping die door leerlingen gebruikt wordt).
- b. De school is bereid om i.v.m. fysieke beperkingen waar nodig verdere individueel afgestemde aanpassingen te realiseren (bv. aanpassen van inrichting van lokalen, realiseren van een verzorgingsruimte, rustruimte of ruimte voor therapie).
- c. Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen in beperkte mate gebruik maken van een eigen plek.

EXPERTISE

- a. Er is binnen de school/afdeling een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt.
- b. Alle leraren laten tijdens hun lessen zien dat zij kunnen differentiëren in de klas. Zij passen niveau- en tempodifferentiatie toe, bevorderen samenwerkend leren van leerlingen en houden rekening met leerstijlen.
- c. Aanvullend daarop is binnen het intern ondersteuningsteam expertise beschikbaar m.b.t. handelingsgericht werken, het individueel ontwikkelingsperspectief en het werken met individuele leerlijnen.
- d. Er is sprake van een teamaanpak op gedrag in de klassensituatie en de vrije situatie (gezamenlijke afspraken op papier, werkend in de praktijk).
- e. Docenten zijn in staat om binnen de teamaanpak op gedrag maatwerk voor individuele leerlingen te leveren.
- f. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar van de onderwijszorgvoorzieningen in de regio.
- g. De school/afdeling houdt minimaal voor enkele docenten of groepen de bekwaamheid op peil t.a.v. de volgende aandachtsgebieden:

- het signaleren van speciale onderwijsbehoeften m.b.t. leren en gedrag.
 - kennis en aanpak dyslexie
 - kennis en aanpak dyscalculie
 - kennis en aanpak AD(H)D
 - kennis en aanpak ASS
 - kennis en aanpak faalangst
- h. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over psychiatrische stoornissen.
- i. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over leerlingen met een andere culturele achtergrond.
- j. De school/afdeling heeft een professionaliseringsbeleid gericht op het beschikbaar hebben van bovenstaande expertise.

COMPETENTIES

Mentoren/docenten beschikken over de volgende competenties:

- Het onderkennen van speciale onderwijsbehoeften die om extra ondersteuning vragen
 - Het betrekken van ouders bij de onderwijsondersteuning
 - Het voeren van gesprekken met leerlingen, ouders en collega's
 - Het voeren van een leerlingbespreking
 - Het kunnen reflecteren op eigen handelen
-

SAMENWERKING MET EXTERNEN

- a. De school geeft samen met ketenpartners inhoud aan preventieve en curatieve ondersteuning d.m.v.:
 - interventies van schoolmaatschappelijk werk
 - inschakelen van de jeugdarts
 - afstemming met Centrum Jong
 - inschakelen van jeugdteam en geïndiceerde zorg
 - inschakelen van GGZ
 - adequate communicatie met de leerplichtambtenaar en uitvoering van het regionaal verzuimprotocol
- b. Elke school/afdeling beschikt over een zorgadviesteam. Het kernteam van het EAT omvat in ieder geval de zorgcoördinator, de orthopedagoog/psycholoog, schoolmaatschappelijk werk, schoolarts of schoolverpleegkundige, contactpersoon van het jeugdteam en een leerplichtambtenaar betrokken. Op afroep is expertise vanuit het voortgezet speciaal onderwijs, politie, justitie en jeugd GGZ beschikbaar.

De school/afdeling werkt samen en stemt af met professionals uit het voortgezet speciaal onderwijs.

Bijlage 3 Basisondersteuningsprofiel dialoogschool

ONDERWIJSCONCEPT (DIALOGOEG OVER LEERLINGEN MET SPECIALE ONDERWIJSBEHOEFTEEN, AANPASSINGEN, DIFFERENTIATIE)

a. Dialoog over speciale onderwijsbehoeften⁸:

- Alle docenten binnen de school/afdeling kennen de leerlingen met wie ze werken bij naam en zijn op de hoogte met de speciale onderwijsbehoeften. Iedere medewerker voelt zich verantwoordelijk voor het signaleren van problemen met en om leerlingen. Er wordt op signalen gereageerd door zelf actie te ondernemen of signalen door te spelen naar degene die bevoegd en/of het best in staat is om actie te ondernemen.
- Onderwijsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, warme overdracht door de toeleverende school en informatie uit het gesprek met de ouders.
- Er is sprake van educatief partnerschap met ouders. Het uitgangspunt hiervan is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school met waardering voor ieders deskundigheid.
- Overdrachtsgegevens zijn voor alle medewerkers beschikbaar in een beveiligd digitaal systeem.
- Het digitale leerlingvolgsysteem wordt door alle medewerkers gedurende de schoolloopbaan effectief benut:
 - docenten en mentoren leggen bij incidenten en periodiek gegevens vast in het beschikbare leerlingvolgsysteem;
 - het betreft gegevens over basisvaardigheden, referentieniveaus, sociaal emotionele ontwikkeling, geboden ondersteuning, samenwerking met ouders en incidenten;
 - mentoren en vakdocenten raadplegen regelmatig het lvs en zijn in staat de gegevens te analyseren waardoor signalen opgepikt worden.
- De school/afdeling heeft een ondersteuningsstructuur die de voortgaande dialoog over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften waarborgt.
- De schoolleiding waarborgt de continuïteit van de dialoog door de aansturing van teams, mentoren en vakdocenten te organiseren.
- De speciale onderwijsbehoeften van iedere leerling komen minimaal 2x per jaar in een leerlingenbespreking aan de orde. Op basis van een analyse van het lvs worden de onderwijsbehoeften van de leerling geformuleerd en de bespreking levert handelingsgerichte adviezen voor de leerkrachten op. De uitkomsten van de leerlingenbesprekingen worden tevens met de ouders besproken.

⁸ Bij onderwijsbehoeften gaat het om de leerling. Conform de definitie bij het handelingsgerichte werken verstaan we onder ondersteuningsbehoefte de behoefte die de leerkracht heeft aan ondersteuning bij het werken met de leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte.

- Iedere leerling heeft een mentor die als eigenaar van de onderwijsbehoeften van de leerlingen fungeert en eerste contactpersoon is voor ouders en andere externen.
 - De mentor is te allen tijde aanwezig bij de leerlingenbesprekingen.
 - De school/afdeling hanteert een systeem waarbij belangrijke informatie over onderwijsbehoeften en incidenten dagelijks beschikbaar komt voor alle professionals in de school/afdeling.
 - Docenten en andere professionals zorgen ervoor dat zij dagelijks geïnformeerd zijn over ontwikkelingen rond onderwijsbehoeften van leerlingen en incidenten.
 - De mentor maakt didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar met zowel de individuele leerling, de ouders als de mentorklas.
 - Mentoren beschikken over competenties om met leerlingen een dialoog over speciale onderwijsbehoeften te voeren.
 - De school/afdeling heeft diagnostische expertise beschikbaar om na signalering de speciale onderwijsbehoeften verder in beeld te brengen.
- b. De school waarborgt actief een sociaal en veilig klimaat. Dit mede gewaarborgd door de aanwezigheid en toepassing van een verzuimprotocol, pestprotocol, vertrouwenspersoon, convenant veilige en leefbare school en meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.
- c. Er zijn gemeenschappelijke afspraken over hoe volwassenen in de school met elkaar omgaan, hoe volwassenen met leerlingen omgaan en hoe leerlingen onderling met elkaar om moeten gaan (gedragscode, waarin meegenomen wettelijke voorschriften).
- d. Docenten maken n.a.v. de onderwijsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen.
- e. Bij leerlingen die extra ondersteuning krijgen wordt dit vastgelegd in het individueel ontwikkelingsperspectief⁹.
- f. De voortgang m.b.t. het opgestelde individueel ontwikkelingsperspectief wordt zowel op individueel als op schoolniveau gevolgd en geëvalueerd.
- g. Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd i.v.m.:
- speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken
 - een meer of minder dan gemiddelde intelligentie
 - verschillende leerstijlen
- h. Gedifferentieerde onderwijsprogramma's zijn opgenomen in het vakwerkplan en beschikbaar per vaksectie

⁹ Het ontwikkelingsperspectief is een wettelijk document dat de school opstelt voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Er zijn een paar verschillen tussen het oude handelingsplan en het nieuwe ontwikkelingsperspectief. Het ontwikkelingsperspectief kijkt naar de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling op lange termijn. Er wordt gekeken naar de doelen aan het einde van de schoolloopbaan, om vervolgens te na te gaan wat er nodig is om die doelen te bereiken. Een tweede verschil is dat het handelingsplan een afspraak was tussen ouders en school; beiden moesten het erover met elkaar eens zijn. Het ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld door de school zelf. Wel gebeurt dat in overleg met de ouders. Dat overleg heet 'op overeenstemming gericht overleg'. Het blijft de bedoeling dat ouders en school het over het ontwikkelingsperspectief met elkaar eens zijn.

- i. Er zijn onderwijsprogramma's die waar nodig afgestemd zijn op leerlingen met fysieke beperkingen, bv. aangepaste roosters, beperkte lokaalwisseling, passend ingerichte elektronische leeromgeving en ruimte voor het verrichten van medische handelingen door daartoe bevoegden.
- j. Alle docenten zijn geïnformeerd over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun leerlingen en zijn in staat om hier tijdens hun lessen op een preventieve wijze rekening mee te houden.
- k. Aanvullend zijn er ten behoeve van het aanleren van sociale vaardigheden en preventie van gedragsproblemen orthopedagogische programma's beschikbaar.
- l. Voor leerlingen die niet voldoende hebben aan het basisprogramma is een sociale vaardigheidstraining of faalangstreductietraining beschikbaar.
- m. De school/afdeling heeft een werkend protocol voor medische handelingen.
- n. Voor ondersteuning van leerlingen bedoelde middelen worden ook ingezet voor de ondersteuning van leerlingen. De school/afdeling legt daarover verantwoording af door de inzet van deze middelen zichtbaar te maken in de begroting, het jaarverslag en het resultatenoverzicht¹⁰.

¹⁰ Voorbeelden voor de inzet van ondersteuningsmiddelen: aanpassing klassengrootte, assistentie in de klassen.

EXTRA AANDACHT/TIJD

- a. Ondersteuningsmiddelen worden zodanig ingezet dat dit leidt tot een aangepaste groeps grootte en/of extra handen ten behoeve van leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.
- b. De aangepaste groeps grootte en/of de extra handen in de groep komt ten goede aan de speciale onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep.
- c. Voor iedere leerling is een mentor beschikbaar die hem/haar begeleidt voor de speciale onderwijsbehoeften.
- d. Er is voor leerlingen een tweede aanspreekpunt (naast mentor of docent) om lastige situaties te bespreken.
- e. Bij toelating is tijd beschikbaar om de leerling te ondersteunen bij het opstarten in de school.
- f. Op school- en/of afdelingsniveau is, om mentoren en docenten te ondersteunen bij het omgaan met speciale onderwijsbehoeften van leerlingen, tijd beschikbaar bij ondersteuners als de zorgcoördinator, het zorgteam en het managementteam (minimaal enkele dagdelen per week).
- g. De zorgcoördinator of teamleider heeft voor iedere leerling enkele uren per kwartaal beschikbaar om de schoolloopbaan te volgen en de communicatie over speciale onderwijsbehoeften te organiseren.
- h. Voor leerlingen met een beperking of stoornis is expertise beschikbaar binnen de school/afdeling.
- i. Er zijn handen beschikbaar voor ruimtes waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende pauzes en andere drukke momenten verblijven.
- j. Er is een systeem waarbij leerlingen elkaar helpen gedurende de schoolloopbaan.

BESCHIKBARE MATERIALEN

- a. Er wordt gebruik gemaakt van onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken.
- b. Voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar (zowel voor leren als gedrag) en er is aansluitend bij de gebruikte lesmethoden aanvullend remediërend materiaal beschikbaar.
- c. Voor leerlingen die werken met een individueel ontwikkelingsperspectief zijn eigen leerlijnen en daarbij passende materialen beschikbaar.
- d. De school/afdeling zorgt ervoor dat onderwijsmaterialen met specifieke didactische, pedagogische, psychologische en/of fysiek-lichamelijke kenmerken toegankelijk en beschikbaar zijn voor alle docenten.
- e. De school heeft passende materialen/methodieken voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (bv. voor dyslexie en/of dyscalculie)

- f. Het omgaan met (vermoedens van) dyslexie is vastgelegd in een protocol¹¹.
- g. Door de hele school/afdeling heen wordt gewerkt met een speciaal programma voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- h. De school/afdeling beschikt aanvullend over materialen met speciale pedagogische en/ of psychologische kenmerken: orthopedagogische of – didactische programma's gericht op sociale vaardigheden en voorkomen van gedragsproblemen.
- i. Voor de sociale vaardigheidstraining en faalangstreductietraining zijn specifieke materialen beschikbaar.

RUIMTELIJKE OMGEVING

- a. Aan de tafel van leerlingen met speciale onderwijsbehoeften wordt één-op-één ondersteuning gegeven.
- b. De school zorgt voor algemene fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen voor leerlingen met fysieke beperkingen (o.a. rolstoeltoegankelijkheid, invalidentoilet, lift naar een verdieping die door leerlingen gebruikt wordt).
- c. De school is bereid om i.v.m. fysieke beperkingen waar nodig verdere individueel afgestemde aanpassingen te realiseren (bv. het vrijmaken van verkeersruimtes, aanpassen van inrichting van lokalen, realiseren van een verzorgingsruimte, rustruimte of ruimte voor therapie).
- d. Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen in beperkte mate gebruik maken van een eigen plek die is toegerust voor de speciale onderwijsbehoeften.
- e. Er zijn aparte ruimtes beschikbaar waar één-op-één begeleiding van (groepjes) leerlingen plaats kan vinden en/of waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende pauzes en andere drukke momenten kunnen verblijven (bv. bij ASS).
- f. Er zijn aparte plekken waar één-op-één begeleiding van (groepjes) leerlingen met speciale onderwijsbehoeften plaats kan vinden.

EXPERTISE

- a. Er is binnen de school/afdeling een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt.
- b. De school/afdeling zorgt voor een voortdurende professionalisering, o.a. door het organiseren van collegiale consultatie, intervisie en video-interactiebegeleiding.

¹¹ In het dyslexieprotocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnosticeerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie (o.a. extra tijd bij toetsen en examens, gebruik groot lettertype (verdana 12), gebruik gesproken boeken).

- c. De school/afdeling heeft een systeem waarmee nieuwe leerkrachten ingewerkt worden voor het omgaan met de speciale onderwijsbehoeften.
- d. Alle leraren laten tijdens hun lessen zien dat zij kunnen differentiëren in de klas. Zij passen niveau- en tempodifferentiatie toe, bevorderen samenwerkend leren van leerlingen en houden rekening met leerstijlen.
- e. Alle leraren zijn in staat om speciale onderwijsbehoeften die om extra ondersteuning vragen te onderkennen.
- f. Aanvullend daarop is binnen het intern ondersteuningsteam expertise beschikbaar m.b.t. handelingsgericht werken, het individueel ontwikkelingsperspectief en het werken met individuele leerlijnen.
- g. Er is sprake van een teamaanpak op gedrag in de klassensituatie en de vrije situatie (gezamenlijke afspraken op papier, werkend in de praktijk).
- h. Docenten zijn in staat om binnen de teamaanpak op gedrag maatwerk voor individuele leerlingen te leveren.
- i. Alle docenten beschikken over competenties om de ouders als partner te betrekken bij de onderwijsondersteuning en daarbij de didactische en pedagogische ondersteuningsbehoeften bespreekbaar te maken. Er wordt daarbij ook ruimte gemaakt voor de eigen deskundige inbreng van ouders.
- j. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar van de onderwijszorgvoorzieningen in de regio.
- k. De school/afdeling houdt minimaal voor enkele docenten of groepen de bekwaamheid op peil t.a.v. de volgende aandachtsgebieden:
 - l. het signaleren van speciale onderwijsbehoeften m.b.t. leren en gedrag.
 - m. kennis en aanpak dyslexie
 - n. kennis en aanpak dyscalculie
 - o. kennis en aanpak AD(H)D
 - p. kennis en aanpak ASS
 - q. kennis en aanpak faalangst
- r. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over psychiatrische stoornissen .
- s. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over leerlingen met een andere culturele achtergrond.
- t. De school /afdeling heeft een professionaliseringsbeleid gericht op het beschikbaar hebben van bovenstaande expertise.
- u. De zorgcoördinator en het managementteam hebben ruime kennis van en competenties op het gebied van de meest voorkomende speciale onderwijsbehoeften.
- v. Alle leraren beschikken over de volgende competenties:
 - Het betrekken van ouders als educatieve partner bij de onderwijsondersteuning
 - Het voeren van een positieve en stimulerende dialoog met leerlingen over speciale onderwijsbehoeften
 - Het voeren van een leerlingbespreking

- Opstellen en uitvoeren van een individueel ontwikkelingsperspectief

SAMENWERKING MET EXTERNEN

- a. De school/afdeling geeft samen met ketenpartners inhoud aan preventieve en curatieve ondersteuning d.m.v.:
 - i. interventies van schoolmaatschappelijk werk
 - ii. inschakelen van de jeugdarts
 - iii. afstemming met CJJ
 - iv. inschakelen van jeugdteam en geïndiceerde zorg
 - v. inschakelen van GGZ
 - vi. adequate communicatie met de leerplichtambtenaar en uitvoering van het regionaal verzuimprotocol Achterhoek
- b. De school/afdeling neemt deel aan een met de ketenpartners gevormd multidisciplinair overleg (bv. EAT). Bij het multidisciplinair overleg zijn in ieder geval de zorgcoördinator, de orthopedagoog/psycholoog, schoolmaatschappelijk werk, schoolarts of schoolverpleegkundige, contactpersoon van het jeugdteam en een leerplichtambtenaar betrokken. Op afroep is expertise vanuit het voortgezet speciaal onderwijs, politie, justitie en jeugd GGZ beschikbaar.
- c. De school/afdeling werkt samen en stemt af met professionals uit het voortgezet speciaal onderwijs.
- d. De school/afdeling werkt intensief samen met ketenpartners en zo nodig met de daarbij aangesloten jeugdhulpverleners.
- e. Experts van externe organisaties zijn op afroep binnen de school/afdeling beschikbaar voor hulp aan leerlingen of docenten die met de leerlingen werken.

Bijlage 4 Werkwijze van de CTA

Het samenwerkingsverband indiceert op basis van de onderwijsbehoeften van de leerling. Hieronder is per mogelijke toewijzing weergegeven welke dossiergegevens de aanvraag dienen te ondersteunen en welke werkwijze wordt toegepast.

1. Tussenvoorzieningen

a. **Vmbo op het opdc**

- Schakelklas
- Vmbo onderbouw
- Combinatie vmbo-onderbouw na schakel opdc

Dossiervereisten:

- Aanmeldingsformulier vanuit het primair onderwijs, voorzien van advies vanuit de school en ondertekend door de ouders/verzorgers.
- Aanbevelingsbrief met goed onderbouwde motivering vanuit de basisschool en eventueel van ouders.
- Bij tussentijdse aanmeldingen: aanbevelingsbrief met motivatie vanuit de VO-school en eventueel van ouders.
- Recent capaciteitenonderzoek (bij aanmelding vanuit primair onderwijs: niet ouder dan 2 jaar).
- Recente didactische gegevens.
- Evt. aanvullende rapportage vanuit de hulpverlening.

Werkwijze:

- De vmbo-school, waar de leerling is aangemeld met aanbeveling opdc, beoordeelt of zij zelf de leerling de ondersteuning kunnen bieden die nodig is. Als dat niet het geval is, dient de vmbo school de aanmelding in bij de CTA, middels het digitale platform Indigo (vanuit ELK - Elektronisch systeem overdracht po-vo).
- De commissie gaat na of de ondersteuning die Saenstroom opdc kan bieden aansluit bij de geschetste onderwijsbehoeften van de leerling (5 velden: aandacht/handen inde klas, aangepast lesmateriaal, aanpassingen ruimtelijke omgeving, expertise, samenwerking externen).
- De commissie gaat na of er voldoende perspectief is op doorstroom naar regulier vmbo.
- De commissie gaat na of er sprake is van een discrepantie tussen de capaciteiten en de didactische gegevens.
- De commissie gaat na of er sprake is van belemmeringen in de onderwijsontwikkeling als gevolg van psycho-sociale factoren.
- De commissie gaat na of de leerling baat heeft bij een schakeljaar. Besluit hierover ligt bij het opdc.

b. TOP (rebound en observatie)

Dossiereisen:

- Aanmelding bij de CTA, via het digitale platform Indigo (waarin aangegeven wordt wat de geschetste onderwijsbehoeften en doelen zijn).
- Relevante overdrachtsgegevens van po naar vo (bij leerjaar 1 of 2).
- Dossiergegevens van onderbouw naar bovenbouw (bij leerjaar 3 of 4).
- Verslaglegging van het extern advies team of schoolondersteuningsteam.
- Een recent geëvalueerd en ondertekend ontwikkelingsperspectiefplan.

3 Vormen van TOP/ Rebound

- Time out en observatie: de verwachting bestaat dat er met een kortdurende interventie, van in principe 8 weken (met een eventuele verlenging tot maximaal 12 weken) kans is op terugkeer in het reguliere onderwijs. Het moet duidelijk zijn aan welke doelen er gewerkt moet worden bij TOP.
- Doorstroom: bij een leerling, die vanuit een niet-reguliere setting komt, kan observatie en onderzoek nodig zijn, om te bepalen welke onderwijssetting en/of niveau het beste aansluit. De duur is in dat geval afhankelijk van de vraag die er ligt. De leerling blijft bij TOP tot er een compleet beeld is van de onderwijsbehoeften van de leerling.
- Veiligheid: het kan nodig zijn een leerling direct te plaatsen, omdat de veiligheid van de medewerkers of de medeleerlingen in het geding is. Doel is dan om in een periode van 8 (tot maximaal 12) weken te onderzoeken welke ondersteuningsbehoefte de leerling heeft en of er mogelijkheden zijn voor een terugplaatsing.

c. Begeleiding Beroepsvoorbereiding Zaanstreek

Dossiereisen:

- Aanmelding bij de CTA via het digitale platform Indigo.
- Motivering van leerling en ouders.
- Verslaglegging van het extern advies team of schoolondersteuningsteam, inclusief de leerplichtambtenaar.
- Een recent geëvalueerd en ondertekend ontwikkelingsperspectiefplan met verzuimgegevens.
- Leervorderingen/ leergeschiedenis vo.
- Zicht op een stageplek.
- Indien van toepassing, aanvullende rapportage van de jeugdhulpverlening.

Werkwijze:

- BBZ is bedoeld voor leerlingen van 15 tot 17 jaar oud.
- De commissie gaat na of er voldoende capaciteiten zijn voor het op termijn kunnen volgen van een entreeopleiding in het mbo.
- De commissie gaat na of de leerling een gemotiveerde beroepsrichting kan kiezen met een passende stageplek.
- De commissie gaat na of terugkeer naar regulier onderwijs met een diplomagericht traject op korte termijn niet realistisch is.
- De commissie gaat na of de entreeopleiding in het mbo op dit moment nog geen goede stap is.

2. Toelaarbaarheidsverklaring (tlv) voor het voortgezet speciaal onderwijs (vso)

Bij de aanvraag voor een tlv dienen twee deskundigen een advies te geven over de onderwijsbehoeften van de betreffende leerling. De eerste deskundige kan zijn een kinder- of jeugdpsycholoog, een (ortho)pedagoog, een kinderpsychiater, een maatschappelijk werker of een arts, afhankelijk van de leerling. De tweede deskundige is een orthopedagoog of psycholoog vanuit de CTA. Een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso is landelijk geldig.

a. Categorie laag

Dossiereisen:

- Een aanvraag TLV vanuit het digitale platform Indigo, ondertekend door of namens het bevoegd gezag van de school. In het aanvraagformulier zijn de onderwijsbehoeften zo concreet mogelijk aangegeven (op de 5 velden: aandacht/handen in de klas, aangepast lesmateriaal, aanpassingen ruimtelijke omgeving, expertise, samenwerking externen).
- Een volledig ingevuld POVO-overdrachtdossier (alleen voor leerlingen 1e en 2e leerjaar)
- Relevante onderzoeksrapporten (intelligentiemeting, dyslexie, dyscalculie, fysieke beperkingen, psychiatrische diagnose, psychologisch onderzoek enz.)
- Beschrijving van de geboden ondersteuning in een recent geëvalueerd en ondertekend ontwikkelingsperspectiefplan.
- Deskundigenverklaring (verplicht document) door een psycholoog, orthopedagoog, psychiater, SMW-er of arts. De school kan eventueel een deskundigenverklaring laten opstellen door het dienstencentrum van het opdc.
- Recente didactische gegevens: cijferlijsten, Cito LVS e.d.
- Historisch overzicht schoolloopbaan in het vo.
- Schoolloopbaan.
- Verzuimhistorie (verzuimpercentage, toelichting op zorgelijk verzuim, betrokkenheid van de leerplichtambtenaar en/of jeugdarts).
- Eventueel aanvullende informatie hulpverlening.
- Toestemming van ouders/verzorgers en leerling (vanaf 16 jaar) voor de overdracht van het dossier naar de CTA, als het gaat om rapportages van externen.

Werkwijze:

- Aanmelding bij de CTA middels het digitale platform Indigo.
- De commissie gaat na of uit het geëvalueerde ontwikkelingsperspectief blijkt dat alle middelen binnen de reguliere onderwijssetting ingezet zijn en dat ondanks deze inzet ontwikkeling uitblijft.
- De commissie gaat na of de geschetste onderwijsbehoeften de mogelijkheden van de reguliere school overschrijden.
- De commissie gaat na of er een goede match is tussen geschetste ondersteuningsbehoefte van de leerling en de mogelijkheden van het voortgezet speciaal onderwijs.

b. Categorie midden en hoog

Bij de aanvraag voor een TLV in de categorie 'midden' of 'hoog' gelden dezelfde dossiervereisten als voor de categorie 'laag', zie hierboven. Uit het dossier en de aanvraag moet verder blijken dat de bekostiging van de categorie 'laag' niet afdoende is om deze leerling binnen het vso de begeleiding te bieden die de leerling nodig heeft. Het is daarom van belang de ondersteuningsbehoefte goed in kaart te brengen en daarbij aan te geven:

- Welke ondersteuning deze leerling extra nodig heeft, boven op de basisondersteuning van het vso.
- In wat voor groep deze leerling zit. Denk daarbij aan de hoeveelheid leerlingen in de groep, de uitstroombestemming van de leerling, de kenmerken van de leerlingen in de klas.
- Hoe het extra geld zal worden ingezet, denk hierbij aan extra aandacht/handen in de klas, materialen, aanpassingen in de ruimtelijke omgeving, inkopen van expertise en samenwerking met externe organisaties.

Dit kan worden beschreven in een OPP, er kan ook voor worden gekozen om een separaat document aan te leveren.

3. Toelaatbaarheidsverklaringen voor het praktijkonderwijs

a. Aanmeldingen vanuit het primair onderwijs

Dossiervereisten (met als uitgangspunt de 'regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro', die jaarlijks door de Staatscourant gepubliceerd wordt):

- Aanmeldingsformulier vanuit het primair onderwijs, voorzien van advies vanuit de school en ondertekend door de ouders/verzorgers (ter vervanging van het oude formulier 'zienswijze ouders').
- Een goed onderbouwde motivering voor praktijkonderwijs vanuit het primair onderwijs.
- Recent capaciteitenonderzoek, niet ouder dan 2 jaar.
- Een recent geëvalueerd en ondertekend ontwikkelingsperspectiefplan.
- Een onderwijskundig rapport.
- Leerresultaten volgens adaptief afgenomen toetsen.

Werkwijze:

- De verwijzende basisschool zorgt voor een compleet dossier.
- Ouders melden aan bij de praktijkschool.
- De praktijkschool controleert of het dossier compleet is. Bij onvolledigheid van het dossier, wordt de aanmelding niet in behandeling genomen en neemt de praktijkschool contact op met de basisschool.
- De school voor praktijkonderwijs dient een TLV aan te vragen bij de CTA, middels het digitale platform Indigo.
- De Pro-commissie van het samenwerkingsverband beoordeelt of de leerling in aanmerking komt voor een TLV voor het praktijkonderwijs en stuurt bij een positief besluit de TLV naar de praktijkschool.
- De TLV voor praktijkonderwijs dient toegekend te zijn vóór de zomervakantie.
- De praktijkschool kan (bij bespreekgevallen, zoals leerlingen vanuit groep 7 of leerlingen met strijdige criteria) pas een besluit nemen over de inschrijving, als er vanuit het samenwerkingsverband een TLV voor praktijkonderwijs is afgegeven.\

b. Zij- instromers

Het is mogelijk om een TLV voor praktijkonderwijs aan te vragen als het wenselijk lijkt dat de leerling de overstap moet maken (vanuit vmbo, isk, of vso) naar het praktijkonderwijs.

Dossiereisen:

- Een volledig ingevuld overstappersformulier, ingevuld door de verwijzende school, voorzien van de reden van de overstap en ondertekend door de school en ouders/verzorgers.
- Een goed onderbouwde motivering voor praktijkonderwijs vanuit het primair onderwijs.
- Een recent geëvalueerd en ondertekend ontwikkelingsperspectiefplan vanuit het voortgezet onderwijs, waarbij de velden van onderwijsbehoeften volledig zijn ingevuld.
- Leerresultaten van de leerling, behaald op het voortgezet (speciaal) onderwijs en de verzuimgegevens.
- Het overdrachtdossier PO-VO, als het een aanvraag betreft vanuit leerjaar 1 of 2.
- Capaciteitenonderzoek (mag eventueel van groep 8 zijn). Als deze niet beschikbaar is, zal de school voor voortgezet (speciaal) onderwijs een onderzoek moeten (laten) uitvoeren naar de cognitieve capaciteiten van de leerling.

Werkwijze

- De verwijzende (vmbo- isk- of vso-) school zorgt voor een compleet dossier.
- Ouders melden aan bij de praktijkschool.
- De praktijkschool controleert of het dossier compleet is. Bij onvolledigheid van het dossier, wordt de aanmelding niet in behandeling genomen en neemt de praktijkschool contact op met de verwijzende school.

- De school voor praktijkonderwijs dient een TLV aan te vragen bij de CTA, middels het digitale platform Indigo.
- De Pro-commissie van het samenwerkingsverband beoordeelt of de leerling in aanmerking komt voor een TLV voor het praktijkonderwijs en stuurt bij een positief besluit de TLV naar de praktijkschool.
- De TLV voor praktijkonderwijs dient toegekend te zijn vóór de zomervakantie, om de leerling na de zomervakantie te kunnen laten starten.
- De praktijkschool kan pas een besluit nemen over de inschrijving als er vanuit het samenwerkingsverband een TLV voor praktijkonderwijs is afgegeven. Dit geldt ook bij tussentijdse aanmeldingen.

Bijlage 5 Landelijke criteria pro

AMvB Integratie lwoo en pro in passend onderwijs (concept 26-09-2014):

In het Inrichtingsbesluit WVO artikel 15d wordt beschreven op basis van welke criteria het SWV een aanvraag voor pro of lwoo mag toewijzen.

A. Pro

Het samenwerkingsverband wijst de aanvraag voor praktijkonderwijs uitsluitend toe, indien:

- IQ 55 tot en met 80, én
- Een leerachterstand op tenminste twee van de vier domeinen inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en spellen,
 - ten minste één van deze twee domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft en
 - deze leerachterstand gelijk is aan of groter is dan 0,5.

B. Grensvlak lwoo en pro

Voor een leerling die wat intelligentiequotiënt of leerachterstand betreft, voldoet aan de vereisten voor toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs en die wat de overige vereisten betreft voldoet aan de vereisten om aangewezen te zijn op het leerwegondersteunend onderwijs, kan een leerling toelaatbaar worden verklaard tot praktijkonderwijs of aangewezen worden op het leerwegondersteunend onderwijs, afhankelijk van de door het bevoegd gezag gegeven *motivering* (zie dossierinhoud, onderdeel a)

Bijlage 6 Meerjarenbegroting

Meerjarenbegroting exploitatie

Staat van baten en lasten (bedragen in €)	Forecast 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten					
Rijksbijdragen	16.894.119	16.621.500	16.742.500	16.996.000	16.589.000
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	463.315	541.992	476.947	419.287	419.287
Overige baten	54.118	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal baten	17.211.552	17.213.492	17.269.447	17.465.287	17.058.287
Lasten					
Personeelslasten	156.095	244.942	242.826	216.964	216.964
Huisvestingslasten	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Overige lasten	1.028.475	890.652	782.627	684.967	684.967
Totaal lasten bedrijfsvoering	1.194.569	1.147.594	1.037.453	913.931	913.931
Afdracht (v)so	4.265.562	4.128.500	4.152.500	4.219.000	4.250.000
Afdracht lwoo	1.671.760	130.000	-	-	-
afdracht pro	1.676.765	1.727.000	1.842.000	1.917.000	1.826.000
Verplichte afdrachten uit te voeren OCW	7.614.088	5.985.500	5.994.500	6.136.000	6.076.000
Overige doorbetalingen aan schoolbesturen	8.877.135	10.909.898	10.034.994	10.212.856	9.865.856
Doorbetaling op basis van 1 februari	100.759	202.500	202.500	202.500	202.500
Totaal verplichte afdrachten en doorbetalingen	16.591.982	17.097.898	16.231.994	16.551.356	16.144.356
Totaal lasten	17.786.552	18.245.492	17.269.447	17.465.287	17.058.287
Financiële baten	-	-	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	-	-	-	-	-
Eindresultaat	-575.000	-1.032.000	-	-	-

Meerjarenbegroting op programma niveau

Meerjarenbegroting (bedragen in €)	Forecast 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten					
Lichte ondersteuning	976.898	969.500	991.000	1.004.000	1.006.500
Lwoo	7.797.603	7.739.000	7.909.500	8.015.500	7.634.000
Pro	1.662.581	1.650.000	1.686.500	1.709.000	1.627.500
Npo	33.084	46.500	-	-	-
Zware ondersteuning	6.223.952	6.218.500	6.155.500	6.267.500	6.321.000
Overige baten	54.118	50.000	50.000	50.000	50.000
Bijzondere projecten	463.315	541.992	476.947	419.287	419.287
Totaal baten	17.211.552	17.213.492	17.269.447	17.465.287	17.058.287
Lasten					
Afdracht lwoo (via DUO)	1.671.760	130.000	-	-	-
Afdracht pro (via DUO)	1.676.765	1.727.000	1.842.000	1.917.000	1.826.000
Afdracht vso, teldatum, (via DUO)	4.265.562	4.128.500	4.152.500	4.219.000	4.250.000
Afdracht vso, peildatum, (tussentijdse groei vso)	100.759	202.500	202.500	202.500	202.500
Totaal afdrachten	7.714.847	6.188.000	6.197.000	6.338.500	6.278.500
Programma 1 Overhead	425.754	433.142	433.526	447.664	447.664
Programma 2 Lwoo-bekostiging opting-out	4.567.000	5.971.000	6.452.500	6.635.000	6.315.000
Programma 3 Uitdeling resultaat lwoo/pro	1.379.500	1.578.000	1.070.000	1.161.000	1.109.000
Programma 4 Aanvulling opdc	234.000	223.000	231.000	231.000	231.000
Programma 5 Top/rebound	210.000	211.500	216.500	219.000	220.000
Programma 6 Dienstencentrum opdc	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Programma 7 Maatwerk	28.690	50.000	50.000	50.000	50.000
Programma 8 Hoogbegaafden	75.000	130.642	129.663	132.516	134.292
Programma 9 Teacch	45.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Programma 10 Extra ondersteuning in het regulier VO	1.739.945	1.785.755	1.675.331	1.714.340	1.736.564
Programma 11 Projecten	693.815	554.452	523.927	466.267	466.267
Programma 12 Bestedingsplan	575.000	1.050.000	220.000	-	-
Programma 13 Lichte ondersteuning scholen	80.000	-	-	-	-
Totaal programma's	10.071.705	12.057.492	11.072.447	11.126.787	10.779.787
Totaal lasten	17.786.552	18.245.492	17.269.447	17.465.287	17.058.287
Eindresultaat	-575.000	-1.032.000	-	-	-

Bijlage 7 Geschillencommissies

De Stichting onderwijsgeschillen heeft de volgende commissies ingesteld in het kader van passend onderwijs:

Landelijke Arbitragecommissie Samenwerkingsverbanden passend onderwijs

De Commissie is bevoegd kennis te nemen en te oordelen over geschillen die door een samenwerkingsverband, of wel bevoegd gezag dat is aangesloten bij dat samenwerkingsverband, aan haar worden voorgelegd aangaande:

- a. de statuten van het samenwerkingsverband;
- b. de onderlinge verhoudingen tussen het samenwerkingsverband en de daarbij aangesloten scholen en bevoegde gezagen;
- c. het door het samenwerkingsverband te voeren beleid ten aanzien van de extra ondersteuning;
- d. de bekostiging van de extra ondersteuning en de verdeling van die bekostiging.

Op de behandeling van het geschil zijn de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Landelijke Geschillencommissie oogo

De Commissie neemt kennis van en doet uitspraak in geschillen die door een samenwerkingsverband of een college op grond van het bepaalde in het Model Procedure oogo en de daarbij behorende Overeenkomst, aan haar worden voorgelegd. Op de behandeling van het geschil zijn de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Geschillencommissie passend onderwijs

De Geschillencommissie passend onderwijs gaat geschillen behandelen over toelating, verwijdering en het ontwikkelingsperspectief. Deze landelijke geschillencommissie voor het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) oordeelt in geschillen tussen ouders/verzorgers en het schoolbestuur over:

- (de weigering van) toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven;
- de verwijdering van leerlingen;
- het ontwikkelingsperspectief.

Landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaringen

Het samenwerkingsverband passend onderwijs (swv) beslist op verzoek van een schoolbestuur of een leerling toelaatbaar is tot het (v)so en het praktijkonderwijs of over de toewijzing van leerwegondersteunend onderwijs (lwoo).

Bijlage 8

Gemeenschappelijke uitgangspunten aansluiting onderwijs - gemeenten

Het samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs in de Zaanstreek (SVZ) en de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland, voeren een op overeenstemming gericht overleg ten aanzien van de consequenties van de invoering van passend onderwijs, beschreven in het ondersteuningsplan van SVZ, en het gemeentelijke beleid ten aanzien van de jeugdhulp, AWBZ en participatiewet, als gevolg van de decentralisaties. Om de aansluitingsvragen goed te kunnen benaderen, is een gemeenschappelijke visie opgesteld. De uitwerking in de praktijk kan aan deze visie getoetst worden.

Belangrijk is om in beeld te hebben dat we gericht zijn op jongeren tussen grofweg 12 en 18 jaar. Het gemeenschappelijk doel is om deze jongeren een reëel maatschappelijk perspectief te bieden, waarbij we er naar streven om er uit te halen wat er in zit en jongeren hun competenties maximaal weten te ontplooiën. Dit lukt voor een grote groep leerlingen in de normale gezins- en schoolsituatie. Een aantal jongeren redt het daar niet mee en heeft aanvullende ondersteuning nodig.

Een integrale, gezinsgerichte aanpak van hulpvragen betekent afstemming tussen wat er thuis en wat op school gebeurt. Leerkrachten kunnen in een vroeg stadium problemen signaleren bij leerlingen. Daarom is verbinding en bundeling van krachten tussen de jeugdgezondheidszorg, de jeugdhulp, het onderwijs en schoolmaatschappelijk werk belangrijk. Steeds meer sluit ook het jongerenwerk aan bij scholen

Over de volgende gemeenschappelijke uitgangspunten hebben de wethouders van de betrokken gemeenten en de bestuursleden van het samenwerkingsverband overeenstemming bereikt:

- Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor hun kinderen. Het is belangrijk dat ouders en school samen optrekken. Dit resulteert in educatief partnerschap.
- De basis op orde:
 - kwalitatief goed onderwijs.
 - sluitende voorzieningen m.b.t. opvoed- en opgroeiondersteuning en jeugdhulp.
- Het streven is kanselijkheid te bevorderen, dit betekent voor iedereen een passende plek in de samenleving; participatie naar vermogen en op eigen wijze.
- Preventie en vroegtijdig signaleren, gecombineerd met het inzetten en vergroten van de eigen kracht van ouders, leerlingen en docenten, zorgen ervoor dat kleine problemen klein blijven.
- Als ondersteuning nodig is, wordt deze snel, effectief, integraal en in een vertrouwde omgeving ingezet.
- De ondersteuningsbehoefte van de jongere en zijn/haar omgeving is leidend. Ondersteuning sluit aan bij wat nodig is.
- Professionals werken vanuit een houding van 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'. En volgens het principe 'één kind, één gezin, één plan, één regisseur'.

ADDENDUM ONDERSTEUNINGSPLAN SVZ 2022-2024

De vangnetbepaling

Gelet op artikel 18, lid g uit de WPO (of artikel 17, lid h uit de WVO)¹⁰ wordt door ons samenwerkingsverband op de volgende manier de hoogte van de vangnetbekostiging vastgesteld. Deze manier sluit aan op de handreiking die is opgesteld door een werkgroep op initiatief van het Steunpunt Passend Onderwijs bestaande uit de PO-Raad, de VO-raad, de Sectorraad GO¹², het Netwerk LPO¹³ en de Sectorraad swv vo. Deze vangnetbekostiging is er voor de scholen als er een meer dan gemiddelde toename van het aantal inschreven leerlingen met een TLV en residentiële leerlingen, niet zijnde ingeschreven bij een JJI¹⁴ of GJI¹⁵, heeft plaatsgevonden in de periode 2 februari t/m 1 juni. Ons samenwerkingsverband zal de school bekostigen aan de hand van de netto instroom per ondersteuningscategorie van de leerlingen met een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring en nieuwe residentiële leerlingen (niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI) uit ons samenwerkingsverband in de periode 2 februari t/m 1 juni. Deze bekostiging heeft betrekking op het kalenderjaar dat volgt op de periode waarin de instroom heeft plaatsgevonden.

De vangnetbepaling wordt als volgt uitgevoerd:

1. De school stelt zelf vast dat het aantal ingeschreven leerlingen met een TLV (inclusief de residentiële leerlingen niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI) op de school in de periode 2 februari t/m 1 juni meer is toegenomen dan in de periode 1 september t/m 1 februari. Als dit het geval is, dan is er sprake van een meer dan gemiddelde toename en worden de volgende stappen gevolgd.
2. De school stuurt een declaratie naar het samenwerkingsverband, waarin onderstaande opsomming verwerkt is. De declaratie wordt uiterlijk 1 oktober verstuurd. Indien dit vanwege omstandigheden niet lukt, dan laat de go-school dit uiterlijk 1 oktober aan het swv weten en wordt er gezamenlijk naar een oplossing gezocht.
 - a. Een onderbouwing van de meer dan gemiddelde toename uit stap 1.
 - b. De netto instroom (instroom minus uitstroom) per ondersteuningscategorie uit ons samenwerkingsverband in de periode 2 februari t/m 1 juni. De instroom betreft alle ingeschreven leerlingen met een nieuwe TLV en de nieuwe residentiële leerlingen niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI. Voor de uitstroom zijn alle leerlingen relevant, niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI.
 - c. Het bedrag per ondersteuningscategorie, dat bestaat uit de netto instroom per ondersteuningscategorie vermenigvuldigt met de bedragen uit de ministeriële regeling.
 - d. Het totaal bedrag voor ons samenwerkingsverband, dat bestaat uit een optelsom van de bedragen per ondersteuningscategorie. Indien dit totaal bedrag negatief is, dan stuurt de go-school geen declaratie naar ons samenwerkingsverband.
3. Het samenwerkingsverband verifieert de declaratie van de school op basis van de beschikbare informatie vanuit DUO. Bij correcte verificatie, maakt het samenwerkingsverband het bedrag naar de go-school over in het nieuwe kalenderjaar.

¹² GO = gespecialiseerd onderwijs

¹³ LPO = leidinggevenden passend onderwijs

¹⁴ JJI = Justitiële Jeugdinstelling

¹⁵ GJI = Gesloten Jeugdzorginstelling